

ELŐFIZETÉS:

Egész évre 6 ft.
Fél évre 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 80 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a laptulajdonosnak kül-
dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ KÖZLÖNY.

HIRDETESI DIJ:

egy 1 hasáboz petit sor
10 kr., többzörri hirdetésnél olcsóbb. Nyitlter
sora 25 kr. Bélyegdíj minden
hirdetésnél 30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor nyomdájában és
a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 15 kr.

Megjelenik minden kedden.

Egyes szám ára 15 kr.

A bácskai kulturkérdésről.

Válaszul gr. Zichy Jenő urnak.

bben a gőzerővel haladó korban méltán azt hihettem, hogy már napirendre tértek a »Pesti N.« 207-ik számában két hónap előtt megjelent cikkem felett, melyben György Aladár, illetőleg Bácsmegyének meg nem érdemelt rossz reno-méja ellen, tárgyilagosan és adatokkal felszerelve sikra szállottam: igen kellemesen lepett meg azon körülmény, hogy nagy érdemű hazánkfia gr. Zichy Jenő, kinek nevét tisztelettel említ minden a kor intő szózatát felfogó magyar, a »P. N.« 256-ik számában egy lelkesen irt terjedelmes cikkben szintén figyelemre méltatta Bácsmegye panaszolt dolgát. Azon lekötelező udvariasság, melyet a nemes gróf személyem és cikkem iránt tanusít, a mi személyemet illeti, engem, az érdemem felül oly nagy férfiú által feldicsértet, minden további hírlapi felszólalás kötelezettsége alól felmenthetne; de mivel Gy. A. ellen való felszólalásomnak nem egyéni érdekem volt rugója, hanem Bácsmegye reputációjának védelme, s mivel gr. Z. J. ur cikke Gy. A. nézeteit Bácsmegyét illetőleg, ugyan egészen más modor és módszer mellett, és fájdalom de ki kell mondanom több téves statisztikai adat alapján, fentartja: elmulasztatlan kötelességemnek tartom az igazság érdekében, a kérdést még egyszer szőnyegre hozni.

Napok jönnek, lapok jönnek, napok mennek, lapok mennek; az eset két hónap előtti, azért legyen szabad a dolog állását egy két szóval jeleznem. Gy. A. a Föld és Népei című művének illik kötetében Bács-Bodrogh megyét, ezen magyar, angol, dán, orosz, francia, skót és cseh nyelven megjelent műben, így mutatja be a világnak: »A bácskai sváb általában vagyonos és kereskedői tapintattal bíró nép, az uri osztály ellenben átlag tékozló s dorbézolásra hajlandó stb.« s ennek védelmére a »Hon« 199-ik számában a következőket mondja: »Tény az is, hogy a városok aránylagos hátramaradását részben a gentry, tisztviselői kar, egy szóval az uri osztály okozza« — s igazán meg nem érdemelt és bántó jeremiáddal így apostrophál: »nem döbben-e meg szívök mulatásaik közben stb. nem a quaterka lenyűgözi őket s vágyaik is csak a pillanatnyi mámor körében repkednek s nem lesz többé magasra törő gerjedelmök« — végül pedig érdekes ellentétül a Föld és Népei című munka címlapjával, melyen az áll: »A legújabb adatok nyomán« — így szól: »nem az én szavam volt az, én csak a megszegyenítő köztudatot constatáltam. Lehet, hogy e köztudat kibás, én is hiszem, hogy tuloz s inkább a régi viszonyokra illik, de tény, hogy valami alapja van« — e meg nem érdemelt köztudatot illetőleg, melyet Gy. A. juttatott világra szóló műben és hazai hírlapban kifejezésre a »P. N.« 207-ik számában már rég megfeleltem. Hosszu volna az egész cikket reprodukálni, az ott mondottakhoz csak azt adom hozzá, hogy Gy. A. jóhiszeműségét és tiszta szándékát, senki sem vonta két ségbe, kiváló journalistikai sikereit teljesen méltánylom, de engedje meg, hogy eljárását a fenforgó esetben azon orvoséhoz hasonlítsam, ki a paciensehez jövén így szól: hallom hogy beteg, igaz hogy nem hívtak, de jó szívem van, meg akarom gyógyítani, nem csinálók diagnoszt, azt mondják delirium tremensben szenved, én majd meggyógyítom — s ezzel fejéhez vágja az orvosságot tartalmazó természetes üveget.

Gr. Zichy Jenő ur, ugyan e kérdésben a »P. N.« 256. számában egészen más modort és módszert követ; a szerinti hanyag tanulón jól elveri a port s aztán megcírógatja, hogy jövőre emberelje meg magát és igyekezzék az első sorába jutni. — Bácsmegyében bizonyára min-

denki át van hatva a hála érzetétől a nemes grófnak irányában tanusított jóindulata miatt; cikkében is az egész ország újabb nyilvánulását látja azon, a legnagyobb magyarra Széchenyire emlékeztető lelkes honfiai érzelmek, melynek Z. J. már oly számos fényes jelét adta: épen e hálnak és e köztisztelet parancsolják, hogy szavaira a kellő s őket méltán megillető súlyt fektessünk, s az igaz állapotokat feltárván, másokat s lehetőleg őt magát is felőlünk jobb véleményre bírjuk.

Mindenki elismeri hogy állapotaink nem eszményiek, s a mi létünk is a tökéletesedés utáni folytonos és szakadatlan törekvésben áll, hogy nekünk is még igen sok a teendőnk: — de nem ismerjük el s adatokkal is beigazoljuk hogy elmaradottságunk nem oly óriási, hanem ellenkezőleg az adott körülményekhez képest 20 év óta igen sokban és méltányos elismerést érdemlőleg haladtunk.

Bajaink nekünk is vannak; Gy. A.-nak a Honban megjelent cikke Bácsmegye egy nagy társadalmi bajáról beszél — a P. N.-ban megjelent válaszom nem állítja azt hogy semmi társadalmi bajunk nincs, hanem jó lélekkel s egész hangosan, nem Galileikép, felét hangosan felét meg halkán, kimondotta, hogy az a baj, mint Bácsmegye speciális nagy baja nem létezik.

Bácsmegye legnagyobb, leglátogatottabb városa Szabadka; (névszerint erre vonatkoztatja Gy. A. a Honban megjelent észrevételeit), az utasok leginkább azt keresik fel a palicsi fürdő miatt; a 61 ezer lakost számláló város mulatni vágyó fiatalsága is oda rándul ki, kivált vasárnaponként — s arról a pár néha kissé nagyon is hangosan mulató fiatal emberről elítélnek egy nagyon derék várost, Szabadkát, és egy nagy megyét Bácskát. — Szabadka nem szorul senki védelmére! A ki, mint én 20 év előtt láttá, és most, aki azt az óriási haladást minden téren szemügyre veszi — nem fog azért, mert némely lakosai hangosabban mulatnak, egy bácskai nagy társadalmi bajról beszélni. Legyen nekem is szabad a legnagyobb magyarra Széchenyire hivatkoznom — egyik életleírásában, ha jól emlékszem Falkében, azt olvastam róla, hogy szokása volt mondani: én nem bánom, sőt nagyon szívesen elnézem, ha valaki azt hiszi hogy neki gyönyörű keze, pártatlan kis lába stb van — csak használjon a közügynek. Azt hiszem bormertő és vendégszerető dús vidéken nem kell mindjárt egy nagy társadalmi bajról beszélni, sőt el lehet nézni, ha némelyek a borozásnak kissé buzgóbb hívei mint kellene — csak tegyenek tőlük telhető a közügyért. Az ország-nak abból kevés haszna van hogy Árva, Trencsén és Túróc megyében a borivás tekintetében oly szörnyen mérsékeltek. — Nem céloz a bor mellett apológiát írni, csak a szeg fejeére ütve nyíltan kijelentem, hogy a quaterkázás nem oly szörnyű nagy társadalmi baj Bácskára nézve, mert e mellett sőt ennek dacára is 20 év óta — minden tagadás ellenére is — óriási módon haladt. — Pontról-pontra fogom gr. Z. J. ur adatait méltatni, hogy ezt kiderítsem. Hogy a hivatalos adatok szerint a tanköteles gyermekek száma most 17 % kevesebb mint volt 1869-ben — ezt elismerem, de azért a megye nem hanyatlott és a tankötelessék száma is csak a papíron fogyott! 1869-ben midőn a tanfelügyelőség még új intézmény volt s járatlan utakon járt, valljuk be a hibát ószintén. az iskolai statisztikai adatok nem feleltek meg a reális állapotoknak, igen optimistikusak voltak s így történt hogy némely adat nyújtó közegek több iskolába járók tünettek fel a papíron mint a mennyi a valóságban volt. — Ez történt III-ik Napoleon ágyúival is! Ma azonban e tekintetben szigorú pontosság uralkodik s azért kevesebb iskolaköteles van ma mint 1869-ben a papíron — de több van az iskolában, Az 1871-iki hivatalos kimutatas szerint Bácsmegyének 576,149 lakosa volt — 1882-ben 645,132. Ha az azóta idecsatolt csajkás kerület mai lakosait 37261 leszámítjuk a régi megyei területen a lakosok száma 30,722-vel

növekedett az az 6 %-el. Ha a lakosok száma növekvőben van, akkor a gyermekek számának szaporodnia, nem fogynia kellett! — s így az 1869-iki statisztikai adatokban egy kis hiba eshetett a kréta körül.

Hogy a tanköteles gyermekeknek csak 87 % járt iskolába, az nem a közöny, hanem megyénk topographiai viszonyainak a következménye. Egy futó pillantás Bácsmegye térképére meggyőz arról, hogy a fenforgó viszonyok közt több alig járhatott.

Községeink a Duna és Tisza mentében sűrűn vannak egymás mellett, vegyük csak például a Tisza mentén, Martonyos, Ó-Kanizsa, Zenta, Ada, Moholy, Petrovoszellő, Ó-Becse, Duna-Földvár, Csúrog stb. — határaik igen keskenyek s 8—10 kilométernyire hosszú szalagként parallel benyulnak a megye közepe felé, úgy hogy Bajsa és Moholy, Topolya és Ada, Feketehegy és Ó-Becse, Csantavér és Zenta, Szabadka és Kanizsa között 10—15 kilométer távolságra nincs is falu: ha most tekintetbe vesszük, mennyi kis gazda, mennyi család lakik családotól a keskenyen és hosszan elnyúló külső szállásokon, érthető lesz, mért nem járhat több gyermek 87 %-nál iskolába — azt kívánni nem lehet hogy 6—8 kilométernyi távolságú iskolába járjanak. A nagyobb szállásokon pl. a szabadkai, zombori, zentai, adai stb szállásokon vannak állandó tanyai iskolák, másutt legalább ambulans tanítók — de olyan szálláson ahol 4—5 gyermek van, s ilyen a legtöbb, bajos segíteni.

Ami a tanítók képzettségére nézve mondatik, arra nem akarok reflectálni, mert nem szándékom akadémiai értekezést írni — s különben is általános ítéletekről, illetőleg elítélésekről lehet legtalálhatóbban azt mondani: ki sokat markol keveset fog. Urat gr. Z. J. ur az iskola nyelvi viszonyairól mond, az igen fontos és sajnos nagyon is igaz.

Bács-Bodrogh megye derék tanfelügyelője Czirfusz Ferenc királyi tanácsos jelentés megyénk népiskolai közoktatásának 1880-1881. tanévi állapotáról, sok tekintetben igen érdekes mű; kiváló elismerést érdemel e jelentés már csak azért is, mert benne tanügyünknek nem csak fény, hanem árnyoldalait is kifejtve látjuk: régi dolog, hogy a sebeket takargatással gyógyítani nem lehet, hanem csak is nyílt feltárással; az érdemes tanfelügyelő valóban hazafias kötelességet teljesített, midőn teljesen objectív, teljesen hű photographiáját adja megyei tanügyünknek. Fogadja érte köszönetünket!

A jelentés szerint megyénkben a községek száma 128, a lakosoké 645,132. Megyénk egész kis ország; nevezik is Bácsországnak. Van a tankerületben 410 népoktatási tanintézet: állami jellegű 5, községi 83, felekezeti 317, magán 5. — A hitfelekezeti iskolák közül róm. kath. 153, gör. kath. 4, gör. keleti (szerb) 71, helvét 15, ágostai 32, mózes vall 42 — Fokozatra elemi népiskola 400, felső népiskola 5, polgári iskola 5. — A tanítási nyelvet illetőleg: magyar 154, német 66, tót 12, szerb 94, bunyevác 7, ruthen 4, német-magyar 8, magyar-német 31, tót-magyar 3, szerb-magyar 1, bunyevác magyar 19. — E szerint a magyar nyelv, mint tannyelv szerepel 316 iskolában; a többi 94-ben mint tantárgy ahogyan-úgy adatik elő. Érdekesek erre vonatkozólag a derék hazafias tanfelügyelő szavai: »A magyar nyelvet nem bíró tanító, nemcsak hogy a tantárgy módszeres kezelését, hanem a vallás-és közoktatásügyi m. k. minister ur ó nagym. által az 1863 évi 38 és 1879. évi 18. t. cikke értelmében a nem magyar ajkú népiskolák számára kibocsátott tantervben kijelölt tananyagot és tanmenetet sem ismeri. Ezen sajnos körülménynek kell tulajdonítani, hogy a legtöbb nem magyar ajkú népiskolában a magyar nyelv tanítása gépszerű, olvasás, írás és legfőkébb egy pár beemlézett mondat fordítására szorítkozik, a mi nem csak a kitűzött céllal, hanem a paedagogia elveivel is ellenkezik.« — Tehát így állunk; pedig már az 1879. törvényben kitűzött

három évi időhatár végéhez közeledünk. — A kormány minden tőle telhetőt megtett azon igazságos cél elérésére, hogy e hazának minden gyermeke édes anyjának nyelvét megértse: Magyarország a nemzetiségeket nem akarja saját nyelvüktől megfosztani vagy annak gyakorlását gátolni, hanem saját érdekükben óhajtja, hogy a magyar nyelv megtanulására az újabb nemzedéknek alkalom nyújtassék, melynek nem tudása oly sok esetben hátrányos lenne rájuk nézve úgy a közpályán mint a kereskedelem és ipar terén. Sajnos, hogy ezt sokan nem látják be, s a törvény ez intézkedésében sérelmet látnak. Eszembe jut itt, hogy annak idején Csehországban bot büntetés terhe alatt kellett kötelezni a lakosságot a krumpli termelésre: s ma ha Csehországban vagy Magyarország felső részében krumpli nem volna — beh gyakran volna inség és éhség!

A megyei tanítók száma 807, ezekből a magyar nyelvet beszédben és írásban bírja 637, — csak beszédben 55, némileg érthetően 60, semmit sem 55. (Összesen 170.)

A tanítóknak e szerint nem $\frac{1}{3}$, hanem egy $\frac{1}{5}$ része nem bírja kellően a magyar nyelvet, az az nem 34 % hanem 21 % Ez is öreg hiba. Ezen a mint a tények mutatják és a közel jövő is be fogja bizonyítani, a 3 évi póttanfolyam nem segítette. Országosan e bajon segíteni nem igen lehet. A három év végéhez közelg — mi lesz a magyarul nem tudó tanítókkal? Hogy azokat egyszerűen elcsapni nem lehet, mutatja, a vasúti hivatalnokok esete, kiknél hat év alatt sem lehetett gyökeresen a bajt orvosolni, — itt a tanítók meggett felekezete, (nem a katolikusok) ezek a ne nyulj hozzám virágok, és nemzetiségek állanak és ha par force el is csapnának, veszedelmes, kivált a falvakban veszedelmes, kenyerétől megfosztott, proletáriatus képződnek, melynek aláaknázási működése kiszámíthatatlan. E bajon a megyék, általában, és Bácsmegeye különösen, csak házilág segíthet. E megye kultur célokra 10,000 forintot kért a domesztikából. Sajnos, hogy ez felsőbb helyen nem hagyott helyben; lehet, hogy oka az volt, mert az indoklásból kimaradt az, hogy ez összegből legalább husz 200 forintos stipendium alakították azon magyarul nem tudó tanítók javára, kik a magyar nyelvből a legnagyobb előmenetelt tettek. Ez alából lehetne az óvodák létesülését is előmozdítani, mely a magyar nyelv valóságos melegágyaivá szoktak alakulni — s maradna még mindig elég tekintélyes összeg szobrokra és megyei monographiára!

Gy. A. mondja, hogy 128 községben csak 15 óvoda van: gr Z. J., hogy 26. Sajnálom, hogy adataik tévesek. A tanfelügyelői 1882-iki jelentés 12-ik lapja szerint 1881. végéig az óvodák száma 26-ról 30-ra emelkedett, ehhez járul még négy, mely az 1882-ik év folyamán alakult u. m. Új-Sóóvén, Palánkán egy, Búján és Zomborban egy-egy új. Igy összesen 34

Ujvidéken, Zentán, Adán, Baján. Kulán most van alakulóban egy-egy gazdasági ipar- vagy kereskedelmi iskola: tehát nem stagnálunk e terén sem. Hogy több polgári iskola nem létesült, azt kevesen sajnálják, hogy mért, arról nem szólnak, ellenkezőleg igen óhajtjuk, hogy a megyénk érdekkörébe közelebb eső gazdasági ipar- és kereskedelmi iskolák minél nagyobb számban létesüljenek: négy ilyenmű intézet szervezése egy évre talán nem megveendő szám.

A mi a házi ipart illeti, igaz hogy azt csak két iskolában tanítják — de azért az a megyében eléggé virágzik. Raichl és neje Keller Evelin Apatinban száz kezett foglalkoztatott fehér kosarakkal exportot üznek. Szónta sokacai, a zombori kiállításán önkészítette birka vajúkat állított ki — a gyékény-fonás, facipőkészítés, vastag és bõrrel talpalt harisnyakötéshez minden sváb asszony ért; a bunyevácok, sokacok meg a fonásban, szövésben, bár iskolában nem tanultak, nagy mesterek, és szőnyegek eredetiségre és színpompára kiválóak, pregacsáik, tarka kötényeik pedig valódi műremek s a zombori 1881-iki női kézimunka kiállításán tanulatlan paraszt asszony oly remek hímzését láttam mely mindkét oldalon gyönyörű volt. — Ez épen nem bizonyít a tanítás ellen, de a mellett sem, hogy hallatlanul elmaradtunk!

A névelés terén a városoké községek keveset tettek: annál többet tett a kath. hitfelekezeti, illetőleg a megye fejedelmi bőkezűségű nagy főpásztora Haynald bíbornok-érsek — kinek kegyelméből minden valamire való helyen apácák vezetése alatt álló kitünő alsó- és felső leány-népiskolák vannak. Ez Haynald feje köré hervadhatlan babérkoszorút övedz, a nélkül, hogy Bácsmegeyét szégyenpadra ültetné: egy faktor nem tehet mindent; egyik ezt, a másik azt tegye, s mindenki kötelességét teljesítse s a haza

fényre derül! Sok teendő van még a népevelés terén — Bácsmegeye tett a mennyit tehetett s tenni fog a mennyit lehet.

A mi a gazdasági viszonyokat illeti, a kender termelés nem áll épen oly rossz lábón mint némelyek hiszik. Igaz, hogy a párisi 1876-iki kiállításán Oroszország és Olaszország túlszárnyalt. Az 1873-iki bécsi világkiállításán az apatini Schüller volt a födicőség, ki már különféle bel és külföldi kiállításán 12 érmet nyert. s három év alatt túlleltünk szárnyalva Hochmuth geht vor dem Fall! Megyénk kender termelői egy kissé elbázták magukat, ósdiskodtak, nem haladtak — de a vereség nagyon tanulságos volt, s rövid idő alatt ismét felül fogunk kerekedni. A cse-nevész korresszálakat hozó túlszárnyalástól már többen kezdenek eltérni, úgy szintén a gyökereztől való kitépést is már elhagyta sok gazda, miáltal a gyökérbogok nem éktelenítik s nem kúszálják a kendert a további munkálatoknál. A péklai állami mintatelepen termelt kitünő kender kezd vonzeróval birni. A kendernek sárban áztatása Apatinban, Priglevica-Szent-Ivánon helyt adott a mesterséges áztatásnak és most alakult a Michels testvérek consortiuma, mely Palánkán nagyszerű kenderáztató, szárító és törő gyárat, olasz minta szerint rendez be; a nép bekezdí látni, hogy a sárban való áztatás nagyon hátrányos, lehet ugyan, hogy az ily kender kissé súlyosabb, de ára felével olcsóbb mint a modern eljárás mellett készülté, mert azt a fonó gépek millió tühegyeckéi nem veszik be, sőt rongálják a drága gépeket. Hogy az orosz kender leverte a párisi világkiállításán a magyart, illetőleg a bácskait, ez csak csatavesztés, de nem vesztett háború. Különbön Oroszország, mely egy-két specialis téren halad, de sokban borzasztóan kétségbeesítő állapotokat tüntet fel, az az ország, melyről a költővel elmondhatni: ugrik hegyen völgyön s felbukik a sima földön! Oroszország kedvéért, a kender termelés terén szenvedett vereség miatt nem szabadna, még serkentési szándékból sem, azt mondani Bácsmegeyére: »Ez csak vadnépek vagy rabszolgákhoz illő gazdálkodás!«

Hogy gazdaságunk 20 év óta nagyot haladt, bizonyítják a tények. A hatvanas évek elején egy gőzcseplőgép volt tudtommal Bácskában, a boldogult Vojnits Antusé, magam is néztem, a roglaticai pusztán — 1881. év végéig 143 volt. Hivatalos adatok nem állanak rendelkezésemre ez évről, de hogy a zombori gépkiallítás áldásos volt, mutatja a kis Kernya községe, melynek tavál 2 mozgó gőzgépe volt s az idén 7 van. A járgányok száma megszámlálhatatlan. Az aránylag szegény Ó-Morovicán közel száz van. A futtakai uradalomban magában 12 van. Állandó gőzmalom, nem mint állított egy, hanem 25 van — még a 2000 lakosú Torzsának is van és exportra dolgozik, most legújabbán Parabuty folyamodott gőzmalom gépeinek felülvizsgálásáért. Az is tévedés hogy más-nemű gyárunk nincs. Kisszálláson olaj gyár, szesz gyár, gép gyár és gőzmalom van. — Monostorszegeen papírgyár számára nádat törő gép van. A Ferenc csatornai Türr féle társulatnak francia turbinákkal ellátott három nagyszerű vízimalom van — Kis Sztapár, Új-Verbász Szt-Tamason, melyek lisztje legyőzi a budapesti leghíresebb hengermalmokét. Cservenkán lokomobil gyár van — Verbászon Schuck Károly köteles iparos drótkötő gyárt alakított, melynek productuma a Ferenc csatorna ebbeli szükségleteit fődözte.

Ennyi haladás 20 év óta nem vadnépek vagy rabszolgákhoz illő gazdálkodásra mutatnak. Bácsmegeyének nem ostor, hanem olcsó pénz és lelkes vezér kell!

Mindenünk van, csak földbirtokosaink közt Zichy Jenőnk nincs! A tevékeny, derék és lelkes főispán egymaga mindent nem tehet. Hozza meg nekünk a népevelési egyleteket — villanyozza fel lelkesedésével nagybirtokosainkat, hogy ne adják hasznóberbe földjeiket, hanem öleljék meg Antaesként a közös anyát, a haza szent földjét, álljanak az ügyek élére: s ők maguk is anyagilag meg fognak erősödni s a megye és a haza ki fogja állani a versenyt a külfölddel.

Hirek.

Ifju Ráday Gedeon grófnak honvédelmi miniszterre való kinevezését — mint az »Orsz. Ért.« írja — képviselői körökben már bevégzett ténynek tekintik.

A zombori kir. tszék elnöke Galamb Zoltán végzett jogászt, ide díjtalan joggyakornokká nevezte ki. Czrnyanszky Tamás titeli jbirósági irnok, Antal-falvára helyeztetett át.

Sürgöny. Futtak. Buday, megyénk szeretett adófelügyelőjének negyvenéves jubileuma nagy lelkesedéssel megtartott Kolozsváry szbiró lakásán, az ünnepelt Buday a helybeli s környék intelligenciájának jelenlétében.

Nagy szerencsétlenség történt szombaton délután

Eszék alatt az alföldi vasut drávalidján. A hid leszkadt s két vagon katona a vízbe zuhant. 30 emberélet esett áldozatul. 16 könnyen, 6 nehezen megsebesült.

Fizetésekeptelességet jelentett Komlós Adolf kém-műáru-kereskedő Ujvidéken.

Uj cég. P-ter Krámer Bulkesz, bej. az ujvidéki tsz. aug. 21; Deutsch Fülöp fia Ó-Kanizsa és Szabadka.

A gazdasági egyesület választmánya egy öt tagú bizottságot küldött a létesítendő »magfűgyelő állomás« tervezetének megállapítása végett. E bizottság vasárnap tartott ülésében az állomás vizsgálati (technikai) részével Radics György főgymnasiumi igazgatót, a gazdasági és üzleti rész vezetésével Rácz Vilmos egyes. titkárt bízta meg. A tervezet a jövő választm. ülésnek fog bemutatattani.

Budapest-zimonyi vasut Az alföldi vasut igazgatósága és a magyar államvasutak igazgatósága közti egyezmény jött létre, mely szerint a budapest zimonyi vasut budapest-szabadkai vonalrészének összes szolgáltatást Szabadka állomáson az alföldi vasut fogja teljesíteni. A költségek repurtirozása a két vasut által Szabadka állomáson elért bruttó viszonya szerint történik s az összegek az alföldi vasut által évnegyvedenkint készített számlák szerint fognak kifizettetni. A szerződés az alföldi vasut engedmény tartamára kötött. A szabadkai detail-szolgálat végrehajtása a végrehajtási szabályzat értelmében történik. A budapest-szabadkai vonalrész a meghatározott időben (okt. 15.) aligha lehet a forgalomnak átadni s megnyitása valószínűleg csak novemberben történik.

A belügyminiszter körrendeletileg felhívja a törvényhatóságok figyelmét arra, hogy a gyakori túzesetek oka az is szokott lenni, hogy a biztosító-társulatok ügynökei a nagyobb provisió elnyerése végett túlbecsüléseket eszközölnek, a biztosított tárgyak értékét a valódi értékénél magasabban veszik föl, amely eljárás által a feleket is a biztosításra kívánják buzdítani, bár vele őket félrevezetik. A belügyminiszter felhívja a thatóságokat, hogy az öngyújtogatás ily módon előáll csábja ellenében a helyszíneli bírák útján figyelemztessék a népet, hogy a kereskedelmi törvény értelmében a túlfelbecsülés értékénélküli szerződésnek vétetik, mert a biztosító-társulatok csak a tényleges érték alapján s a tényleges kárt térítik meg.

A bajai országos vásárra f. hó 17-én a rossz időjárás dacára, sok gabonát vittek, különösen tisztabuzát. A marha- s lovasár is jól volt ellátva és mind szép áron elkel, különösen a jó minőségű ló és igazmarhának 250 ftól kezdve 300 ig, egész 350 ftig fizeték párját. Tiszta buza 78, jegyez 840 ft, zab minőség szerint 490—5. —, rozs 6.20—6.30. bab közepeszerű minőségű 8.—8.50, esőves kukorica 2.60, mind 100 kgm helybeli megtárbán átvendő első költséggel. — Morszolt kukoricában október—november hónapokon szállítva 4.50 ft, szeszgyárosaink részéről létesült egynehány kötés. A nagyban vétel e hónap kezdete óta igen meglányhult, mert a külföldről nem jönnek már a sürgős rendelvények.

Nehogy valaki azt higgye, hogy hajdanta csak a notáriusnak volt konvenciója, élete párjának pedig nem, ide írjuk Veprovác község jegyzőkönyvből a mint következők. »Auno 1781. die 1-mo 9-bris. Megfogadtuk helységünk gazdasszonyának notáriusné asszonyukat, ki nek is fizetése léssen: késpézn 8 ft; buza 8 pozsonyi mérő; egy pár eszmára 2 ft; hus 20 és só 20 font és semmi több ezenkívül. Eöreg bíró Bur József, törv. bíró és esküdtek stb.«

»Egy községjegyzői gyakoronok felvételik általam, jeljes ellátás és a kisebb magán-jövedelmek átengedése mellett.« — Igy hirdették ez Zányi József veprováci jegyző által a »K. K.« 33-ik sz.

Blazsek Károly a helybeli g. kel. tanítóképző intézet zenetanára ajánlkoziki pár szabad órájában házakhoz zongora leckék adására. Lakik: Falcione Lőrinc házában a II. emeleten. Levélbeli megkeresésekre jelentkezik.

Torzsan f. évi október 2-án lesz a legelső országos vásár.

Popovits Döme helybeli ügyvéd, a »Szerb Matica« ez idei drámai pályázatára »István, utolsó bosnyák király« c. művet nyújtott be, mely ellen azonban Illye-Vukasin c. darabja lett a pályanyertes.

Sághy, a zombori színház leendő igazgatója, a következő fobb tagok névsorát küldte be hozzánk: Nyiregyházy Vilmos, első r. operett énekes; Aranyos Gyula első r. bonviván; Aranyosyné első r. operett-és népszínmű-énekesnő; Berky Ferenc jellemszínész és rendező; Timárné, első r. operette énekesnő és komika; Sziklay első r. bonviván apa; Krémer Sándor, első r. szerelmes; Eszéky Emma, első r. drámai szende; Erdely Berta, első r. operette énekesnő. Nem tudjuk, szigorúan klasszifikál-e a direktor úr; de kívánjuk, hogy egyiknek se kelljen a kalkulását leszállítani.

Szabadkán 385, Ujvidéken 364, Zomborban 328, Baján 320, Zentán 135 iparostanuló van jelenleg. Tekintettel arra, hogy 86 oly városa van hazánknak, melyben fölözi a százat az inasok száma, nem lesz érdektelen tudni, hogy e 86 város között: Szabadka 19-ik, Ujvidék 22-ik, Zombor 27-ik, Baja 31-ik, Zenta 69-ik helyen áll.

Árverés lesz Szent-Tamason Gavanszky Milos 1909 frtra b. ingatl. okt. 22.; Weinberger József 9980 frtra b. ingatl. jan. 7. O-Futtakon.

Városi közgyűlési hírek. A színház előtti tér rendbehozására 1890 frt, a színházi vasfüggönyre 1160 frt előirányoztatik. A gázvilágítás terve eljuttatott azért, mert azzal egy lámpa óránként 2-1 krba, kőolajjal pedig csak 0-65 krba kerül. Eszerint lámpánként majd 22 frttal, 300 lámpára 6600 frttal többé kerülne a gáz, azért ezuttal behozatala mellőztetik. — Kár volt ki nem tüntetni, hogy egy gázlámpa hány olajlámpával ér föl; mert utóvégre nem az a fő, hogy ennyi vagy annyi lámpa legyen; hanem hogy megfelelő világos legyen bizonyos fobb járóhelyeken. Kataszteri póttagokká Gottlieb Márton és Bikár Simon választattat meg.

Dr. Jójkics Mladen, a Zasztavában kijelenti, hogy a Miletics tébolyáról szállogó hírek közül csak annyi igaz, hogy vértolulásban és álmatlanságban szenved; de rövid idő múlva teljesen fölépüld.

Vetter Antal, 1848-as tábornok, a hegyesi győzelem hőse emlékszóbrára már vagy másfél ezer forintot gyűjtött egy központi bizottság. Az adakozók közt

bácskai...
hibánk...
Mes...
kerület...
szel...
fűnek...
részeről...
kább...
zólve...
tanügy...
zásra...
A...
osztón...
8 oszt...
lésnek...
Mos...
az apat...
félbe...
szilaj...
szügye...
cában...
történe...
ség ilye...
módok...
Jan...
rész, el...
az ott...
Mac...
lakosok...
Mag...
ber h...
ünnep...
verseny...
hó 1-én...
ajándék...
mond in...
Szamar...
évi okt...
nek taj...
deezki...
rák. III...
seny).
kor. Dija...
tajtsz...
Grüner...
1-én d...
úrhoz...
ókaniz...
kezdett...
lom K...
zottság...
Pec...
halt. A...
szentel...
miséjé...
Csit...
gyezte...
nyát I...
Baj...
megker...
nan egy...
el; neve...
Cso...
tokár köz...
nem mes...
lapunk...
gyűjtött...
sem tüz...
tatható...
ségben...
d. u. 3...
csaptak...
szalma...
raszálga...
a házak...
igy egy...
Másfél...
lékép...
belül 13...
valami...
György...
Öz...
jebeli...
oltók a...
után a...
G...
2-án on...
hiszik...
Vinkove...
Ba...
forinto...
Sz...
késztes...
át s h...
Fülöp...
Délvidé...
Az...
3 óra...
Ba...
szorgab...
Paula...
Ba...
tüz üt...
mint gy...
Sz...
dink...
Azonba...
rint, sz...
a gyűl...
szét...
A...
sz. a...
jai áll...
kint el...
lyamb...
jak egy...
rolni...
szakf...
frt áll...
első osz...

bácskai nevet nem olvastunk; amit lehet, hogy a mi hibánk, de hamarabb tehetőseink mulasztása okozott.
Meszáros Nándor, kir. tanácsos és a szegedi tanterület királyi főigazgatója, Szegeden 279 szóösszeállítás országos képviselővé választott. A jeles tanterületnek Magyarország legmagyarabb és második városa részéről jövő ezen közbizalmi kitüntetésén anyyival inkább örülünk, mert lelkiünkben meg vagyunk győződve, hogy megyénknek — az ő anyamegyéjének — tanügyét ezentúl is minden téren támogatni és virágzásra segíteni fogja.

A rom. kath. iskolaszék a két üres Falcione-féle ösztöndíjra Schikk Emil és Tiffenbach Ferenc helyben 8 osztályt végzett ifjakat ajánlotta a városi közgyűlésnek fölterjesztésre.

Most szombaton két magvadult ló száguldott végig az apatini utcán. A járókelők rémülve lapultak ajtóféltre, kapusarokba — amint érték. Végül az egyik szilaj állat az utána vonszolt rúdban megbotlott s szügye balfelét fölhasítva rogyott össze az iskola utcában. — Szombaton mult egy hete, épen ilyen eset történt a Bunyi koresma előtt. Jó lenne, ha a rendőség ilyen szerencsétlenné válható esetek meggátlására módokról gondoskodnék.

Jankovácon Martinovits József, hajósi gyógyszerész, eljegyezte a kedves Bocomisza Róza kisasszonyt, az ottani derék és széles körben becsült plébános hugját.

Magyarosodás. Breuer József és Ferenc szabadkai lakosok családnévül Döntő nevet választottak.

Meghívas az Ó-kanizsai ifjuság által f. évi október hó 1-én Kis Hegyesen (Ó Kanizsa mellett) a népünnepély alkalmával rendezendő versenyekre. I. Sikverseny. Táv: Két kilométer. Indulás: 1882. évi okt. hó 1-én délután 3 órákor. Díjak: Elsőnek tajt-pipa és ajándék díj, másodiknak tajt-szipka. Szerdahelyi Zsigmond indító. II. Fencven Alajos, Krall Ernő bírák. II. Számár-verseny. Táv: Egy kilométer. Indulás: 1882. évi október hó 1-én délután 3 1/2 órákor. Díjak: Elsőnek tajt-pipa és ajándék díj, másodiknak tajt-szipka. Radezki János indító. Lipták Sándor, Katona Sándor bírák. III. Lóverseny. Táv: Két angolmérföld. (Sikverseny). Indulás: 1882. évi október hó 1-én d. u. 4 órákor. Díjak: Első tajt-pipa és ajándék díj, másodiknak tajtszipka. Szerdahelyi Zsigmond indító. Popovics György, Grüner Géza bírák. Nevezési zárnep 1882. évi október 1-én d. u. 2 órákor. Nevezések Katona Sándor v. b. t. úrhoz Ó Kanizsán intézendők. A versenyekben minden ó-kanizsai és kis-hegyesi lakos résztvehet. A versenyek kezdetét mozsárlövésnek jelzik. Esti 8 órákor táncvigalom Krall Ernő dísztermében. Posztl László versenybizottsági elnök. Katona Sándor versenybizottsági titkár.

Pecha János gákovai plébános, f. hó 24-én meghalt. A boldogult 1806-ban született, 1831. aug. 12-én szenteltetett föl s 1860 óta működött Gákován. Arany miséjét faval tartotta.

Csik Jozsef beocsini cement gyár tulajdonos eljegyezte Nemetpalánkáról Delavedella Antal bájos leányát Imrát. Tartós boldogságot kívánunk.

Bajmok községe a szegedi rendőrséget táviratilag megkereste, hogy egy P— Bella nevű leányt, ki onnan egy szegedi gabnakerskedővel megszökött, fogja el; nevezettek állítják egy tanyán tartózkodnak.

Csodabogár. Bács-Bodrogh megyébe kebelezett Osztokár községben, Depalov J. otrani lakosnak, a községtől nem messze eső tanyáján össze gyűjtött idei termését, mint lapunknak írják, a napokban ismeretlen tettesek felgyújtották. A kár majdnem ezer forintra rüg. Sem víz, sem tűzoltóság nem volt elégséges, hogy a tűz elfojtatható volna. Ugyanesek a megyebeli Sajó-Petri községben, e hó 6-án nagy tűzvész dühöngött. A lángok d. u. 3 órákor Úveges György ottani lakos házához csaptak fel. Az udvaron elhelyezett tömördek zsupszalma, eddig ismeretlen okból, kigyuladt. A nagy szárazságban a pusztító elemnek nem lehetett gátot vetni; a házak alig pár ólnyi távolságra voltak egymástól s így egyik ház a másik után könnyen meggyulhatott. Másfél óra alatt 8 ház földig égett, továbbá egy melléképület elémiszerekkel, gazdasági eszközökkel Körülbelül 1554 ftnyi a kár. Így írja ezt . . . ki? Nem valami amerikai lap, hanem az „Egyetértés”, nyilván György Aladár földrajza után.

Öz. Bikár Erzsébetnek a bajai uton levő szülejeleli lakháza tegnap reggeli 4 órákor kigyúlt. A tűzoltók a hely színén megjelenvén, 1 1/2 órai működés után a tüzet eloltották.

Golcs Mirosláv, óverbázi gör. kath. pap, e hó 2-án onnan eltávozott s azóta se híre, se hamva. Azt hiszik, rablógylkosságnak esett áldozatul, amint onnan Vinkovára indult.

Baja városának az osztrák-magyar bank 330 ezer forintot kölcsönt adott.

Szabadkán okt. 1-től a „Bácskai Közlöny“ szerkesztését Milkó Izidor, ismertebb fiatal szépirod., veszi át s hetenként kétszer adja ki. Tulajdonosa Szilasi Fülöp ügyvéd. Rácz Vilmos másik vállalata pedig, a „Délvidék“ pártolók hiányában megszűnt.

Az Airoldi ezred egy zászlója vasárnap délután 3 órákor állandó tartózkodásra városunkba érkezett.

Bajan Dreisziger Kálmán, a megyebeli lapok szorgalmas dolgozó társa, eljegyezte a kedves Szigriszt Paula kisasszonyt.

Báth-Monostoron 16-án a legnagyobb vihar alatt tűz ütött ki, mely 63 házat elhamvasztott. Vida Mihályt, mint gyanúsított gyújtogatót, befogták. V.

Szalai, újvidéki r. k. kántortanító, zombori földink. egyedül folyomodott a megüresült kántorságra. Azonban a t. egyházközség, ismert ügybuzgama szerint, számára csak 18 tagot tudott összehozni, úgy hogy a gyűlés mint határozatképtelen, rebus infectis oszlott szét.

A nagyméltóságú kultuszminiszterium f. é. 27105. sz. a. értesíti a megyei kir. tanf. ügyelőt, hogy a bajai államsegélyes alsó kereskedelmi iskola délelőttönként elméleti oktatást ad a tanulóknak 3 éves tanfolyamban 16, 18, 22 heti órával; délután pedig az ifjak egyes üzletekben practice fogják magukat gyakorolni. Az iskola élén egy igazgató lesz; a tanterület szakférfiakból kellend összeállítani. A miniszter 1800 frt állami segílyt hajlandó engedélyezni; ez idén az első osztály megnyitákor 800 frtot ajánl meg. Hát

Zombornak mit ártott volna egy ilyen iskola? Igazán túlságos egy kicsit ez a mi fontolva haladásunk!

A budapesti országos kiállítás ügyeiben a földművelés ipar és kereskedelemügyi miniszter által összehívott értekezleten Matlekovits Sándor államtitkár és apatini kerületi országos képviselő elnöklete alatt abban egyeztek meg, hogy az országos kiállítás 1885-ben tartassék meg. Elhatározottak, hogy a kiállítás ipar, gazdasági és művészeti legyen, hogy ez ügy létesíthetőségét a kormány vegye kezébe. A program kidolgozását Matlekovits államtitkár elnöklete alatt egy öt tagú bizottság veszi át, melynek tagjai: Gerlóczy Károly, Zichy Ödön gróf, Schmierer Gyula és Mudrony Soma

Megeyi közgyűlés. Főispán ur ő méltósága díszmagyarban éljenzések között megnyitván a gyűlést, jelenti, hogy Szende Béla, m. k. honvédelmi miniszter elhunyt. A közgyűlet sugalmanak ad kifejezést, midőn indítványozza, hogy ez országosan érzett gyász eset alkalmából egy a magas kormányhoz, mint az üdvözlőknek családijához részvétfeliratot intézzen a megye. Az indítvány egyhangulag elfogadtatván, a megyei alispán felolvassa tartalmas jelentését, melyet terjedelme miatt jövőre közlünk. Vita támadt a következő pontoknál: Szabó László és Mikosevits József az ellen szóltak, hogy Zenta város közpénzeiből a „Zentavédéki takarékpénztár“ ba 60,000 frt elhelyeztessék; Zsarkó Antal és Matkovich Lajos pedig a város ezen eljárását s így az állandó választmány javaslatát helyeselték. A vitában eszmé és elvi harc nem volt, mert a felszólalók, mint mindnyájan érdekeltek, e kérdésben mind csak pro domo sua beszéltek, amit el is ismertek annyiban, hogy ezt egymásnak kölcsönösen fölhányták. A bácsujfalusi jegyzőválasztásán Mártonfi Károly indítványt tett Nagy József szolgabíró feyelmi vizsgálat alá vetése iránt, mi elfogadtatott. A tovarisovai kaszár, ki ellen sikkasztás miatt az újvidéki törvényszéknél vizsgálat van folyamatban, főispán ur indítványára föllüggesztetni határozatuk Találóan mondta ömlga, hogy ilyes ember csak tovarisovai választathatik kaszárnak. Zenta városának második gyógytár iránti kérvénye pártolólág fölterjesztetik a belügyminiszteriumhoz. Ada városának a járáspörbeli huzodóása eldöntésére s az összes oda tartozó ügydarabok beküldésére f. évi dec. 31-ike tűzetik ki határl. A közgyűlés 1/2 1-kor a főispán életével ért véget.

Ezen módosításokkal az állandó választmányból való alábbi híreink érvényesek.

Hírek az állandó választmányból. Ó Sztapár orvosának fizetése 600 frtra emeltetik. **Borsod** község elüljáróságának választása ellen több ottani lakos által beadott felebbzés elűtették, csak ifj. Latinovits János közgyámra, mint bajai lakosra nézve, találattik helyesnek. **Zenta** város azon határozata, hogy 60000 frt községi pénzt az új takarékpénztárba helyez, Ujházi Menyhért felfolyomódásával szemben Zsarkó Antal kérelme szerint helybenhagyatik, mert ennek eltiltására megállható ok nincsen. **Ó-Kanizsa**, Bajmok, Pacser és Petrovoszello egy-egy század huszár kap. **Torontal** megye azon átirata, hogy minden tanító köteles magyarul tudni, pártolattik s a kormányhoz ez értelemben fölterjesztés intézendő. **Petrovoszello** községének a katonaság elhelyezésére célzó határozatai, részint mert a lakosság megterhelésével járnak, részint mert az elszállásolás törvény szerint a házbirtokot terheli; sem az élemezésre, sem az elszállásolásra nézve nem hagyatnak helyben s egyuttal helyeseltetik, hogy az alispán az e célra községileg kölcsönözni szándékoltt 2000 frt fölvetélet eliltotta. **Temerín** község azon határozata, mellyel Lakatos Péter jegyzőtől az 1877-ben 3 évre megajándott 2/4 telek földet megvonta, azért hagyatik jóvá, mert a jegyző 1862-iki szerződése szerint 800 frt fizetése és 2/4 telek földre szegődött ugyan, de imoktartás kötelezettségével, ami immár 14 az 1872-iki községrendezés óta nem terheli; különben is ugyanekkor 600 frt fizetésre szerződött. Ellenben az irnok fizetésének beszüntetését elrendelő községi határozat, mint indokolatlan, feloldatik. **Feketehegy** a zimonyi vasúthoz kisajátított telkeket 27380 frt 11 kr. pénztári feleslegből földözheti. (Ritka község!) **Palánka** község azon határozata, mellyel a r. kath. népiskolának 100 frtot adott, helybenhagyatik. **Pacsérnak** szerződése a felelős örökkel helybenhagyatik. **Topolya** azon határozata, hogy egy 20 éven át híven szolgáló kisbírójának 280 □ öl hasznavehetlen telket ajándékoz, jóváhagyatik. **Szatmár** megye azon átirata, hogy egy magyar gör. kath. püspökség fölállítása a kormánytól feliratilag pártolattassék, tekintettel tízezer megyebeli hitsorsos érdekeire, támogattatik. **Krusevlya** községének egy jegyzői iróval kibővítése, a község vonakodása dacára, elrendeltetik. **Temerín** község a kántori párbért 700 frttal megválthatja. **Topolyán** új községébe lesz építhető **Kupuszina** a 124 hold kincstári földet megveheti. **Hegyes** az esküdtek fizetését 40 frttal emelheti és állatorvost állíthat. **Gospodince** a kincstártól földet akar venni, de nem mondja miből, azért kérelme fölserelés végett visszautasított. **Matos Gergely** katymári tanítónak 48 szolgálati év után 400 frt nyugdíj biztosított. **Almás** 2000 forinttal a kisbírtokosok orsz. földhatalmátézetének alapító közé lépethet. **Szenttamás** a Gregorovits féle házat a község számára megveheti. **Bogojeva** a kincstári erdészlakot iskolának és csendőrtanyának megveheti. Erdekes, hogy e cél elérésére követve közbenjárását is kikérte. **Ósosan** tette! **Földvár** a közs. végrehajtó bérét 20 frttal emelheti kéri. Megengedtetik **Ritka** népszerűség! **Petrovoszello** Sándor János szőlőföldjét únak megveheti. **Zsablya**, Gospodince, Gyurgyevó és Csurog 20 krt, Nádaly 10 krt fizet hullánkint a halottkémleszt. **Földvár** a tilos legeltetésért nagy zászagra 1 frt, kicsire 10 kr. bírágot ró. Helybenhagyatik. **Vaskut** nagy vendéglőt építhet. Bár Garát rákényszeríték erre; mert az övé rosszabb s még jobban kellene. **Gajdobra** 253 hold kincst. földet 90000 frttel megvehet. **Zsablyának** nem engedtetik meg, hogy az elüljárók bérét leszállítsa, mert kérelme indokolva nincs, sőt e fizetéseket ő maga szabta meg. **A megye** a zimonyi vasút ez idéni megnyitását fogja kérelmezni a kormánytól. **Jankovácnak** a megye ottani 1283 □ ölnyi földje 250 frttel eladtatik. **Julius** hóban a főzig. biz. tit.

ságból igazolatlanul elmaradtak: Csopor Gyula és Debelyacsy Izidor. 339 frt 80 kr. szivaci, 14 frt 40 kr. barackai, 20 frt 20 kr. katymári, 69 frt 95 kr. paragai, 227 frt mosorini közmunka váltásig behajthatlan adósság, valamint Temerin 2016 frt hasonló követelése leiratik. **Knezevits Lázár** futtakai volt jegyző özvegye 500 frt nyugdíjat kap, ha a jegyzői egylet az ellen kifogást nem tesz. **Moholy** az apácáknak még 1000 frt alapítványt adhat. **Uj virilistak:** Bodnár Imre Apatin, Schmausz Ferenc Torza, Dr. Csicsáky Almas, Kis Sándor Ó-Morovica, Krishaber Simon Kula, Hirschenhauser Mór, Kerítés István, Freund József, Id. Perzel Miklós (baranyai főispán) és Hettesheimer Jakab Szivac. **Zenta** város türendőségi, köztisztasági s építészeti szabályrendelete, mint későn érkezett, a jövő közgyűlésre hagyatik. **A jegyzői** vizsgálati bizottságba még Sztrilich Mihály arvaszéki ülnök és Pribil Ernő megyei alügyész is beosztatik. Matkovich zentai szbíró azon indítványa, hogy e bizottságba egy szolgabíró is beválasztandó, a napidij kérdésén megteneklik s eljettük. **Zenta** városának két arvaszéki ülnöke, földadó nyilvántartója és községi bírája választása elleni fel-folyomódás, indokok hiában, elűtették — **Zenta** város azon határozata, hogy 40000 frt házhelypénzt kaszárnyaépítésre fordítani szánt, alaki hibák miatt új tárgyalás végett visszaküldetik. **Bácsujfalu** földét nem részenkint, hanem az árverés vége felé már 10 parcellánként adta ki. Ez eljárás, mint h-lytelen, megsemmisítetik s a mondott telkek szabályszerű kiadása elrendeltetik. **Tataháza** 300 frtot a bajai szányvonlara adhat. **B. jmk** egy utkaparói hivatalt szervezhet, s Baróczy János szegény vaknak 30 frt gyógyítási pénzt adhat. **Bácsujfalun** a második jegyzőválasztás megsemmisítetik s a járási szolgabíró helyett, ki a „törvényt és igazságot már másodsor így megsértette,“ választási biztosul dr. Eremin György palánkai szolgabíró kirendeltetik. **Futtakon** a jegyzőválasztás dr. Kamenitzky községi orvos felfolyomódására megsemmisítetik. **Moholy** a r. k. és gör. kel. hitközségnek a házi pénztárból ezer forint segélyt adhat. — **Dr. Lang** József apatini orvos oklevele meghirdettetik. — **A belügyminiszteriumhoz** felirat intéztetik aziránt, hogy a régi székház átalakítási munkái Pártos műépítészek 38918 frt 5 kr. átlag árért árlejtés nélkül mint 1883. aug. 1-ig elkészítendők, kiadathassanak. — **A belügyminiszterium** a mult téli közgyűlés föliratát a szigorubb jegyzői kvalifikáció elrendelése iránt az általános minősítési törvényig mellőztetni rendeli. — **A gyamhatóság** szabályrendelet 111, 113, 201 és 416-ik szakaszai, mint elvűttek, az újabb törvények és rendeletek alapján kiigazítandók. — **Zenta** betérjeszti a bírói egyezség-t a járáspörben. **Ada** a jogerőre emelkedett járásosztási pörbeli bírói végzést, mint mely után a községi képviselet a kultur aiapok iránt megegyezni nem tudott, betérjeszti. Az ügyészi indítvány a javaslatot nem talája korrektnek, azért 30 napi közzsemlére kitétel, újabb tárgyalás és névszerinti szavazás végett a községhez visszautasítandónak véleményezi.

Tatrai emlékek. Ertesítjük ezenel a zeneértő közönséget, hogy az Egner Adolf által szerzett „Tatrai emlékek“ című zeneű harmadik füzet a napokban sajtó alá adatott. Ez értesítéssel kapcsolatban nem mulaszthatjuk el, hogy néhány öszinte ajánló szóval hívjuk fel a t. közönség figyelmét a zeneműre, melynek már megjelent két füzeté bel- és külföldön a legnagyobb t-tszéssel fogadtatott s a hírlapok kitüntető nyilatkozatokkal üdvözölték. Az első két füzet reményekre jogosít a megjelenendő harmadik füzetet illetőleg, s ha azok általános ismertségüvé tették szerző nevét, ez mindenesetre öregbíteni fogja a zeneművelés és a hazafias szellemű vállalatokban való fáradozásainak érdemeit. Az első füzet zenedarabjai: 1. Csónakázás a esorbaitavon. 2. A Tengersizem-eszocson. 3. Bucsú Tátrafüredtől. 4. Emlékezés a lucsvinai fürdőre. 5. Holdvilágos éjjel a Halas tónál. — A második füzet tartalma: 1. Kárpátgyesületi induló. 2. A dobsinai jégbarlangban. 3. Kirándulás Tátrafüredről a nagytarpataki vizeséhez. 4. Téli nap Uj Tátrafüreden. 5. Egy nap „Husz“ apónál Poprádon. — A sajtó alatt levő harmadik füzet még ez év folyamán jelenik meg, szinte öt zenedarab, névszerint: 1. Hymnus a tatrai muzeum megnyitására. 2. Az erdei kápolnában. 3. Zergevadászat. 4. Első kirándulás. 5. A felkai virágkertben. — A füzetek kiállítás a kívánható legesimább; a címlapon csinos képekben szemlélhető, ami a tartalomban zeneileg leiratik. Az első füzet ára 2 ft, a másodiké 1 ft 50 kr, a harmadiké 2 ft; kaphatók szerzőnél Szepes-Iglón. Kívánatos volna, hogy ezen küllakára úgy, mint beltartalomra nézve dícséretre méltó füzetek a zeneértő közönség közbirtokává váljanak, annyival is inkább, mivel szerző tisztán hazafias szellemben működike szerzeményével oda törekedvén, hogy a magyar föld szépségei iránt érzésünket, fogékonyságunkat és ragaszkodásunkat zenei hatás által művelje, növelje és állandósítsa.

Bohóczky József és Vitkovits József helybeli szücsmezterek panaszt küldtek be a sztanisiesi bíró ellen, aki őket sept. 10-én, mert a bucsún sátorútítotték, 20—20 kr. h-lypénz fizetésére szorította, mely összeget — mint ő mondá — a kisbíróknak „tringledül“ szánta, de melyről nyugtát adni nem akart. Ajánljuk őt a szbíró ur négy szemközti jóakarátába.

Zombor, 1882. szept. 21.

Tekintetes szerkesztő ur!

A zombori rom kath. iskolaszék mai napon tartott ülésében igen szép jelét adta igazságos eljárása és méltányos érzelületének, miől nem fog ártani néhány szóval megemlékezni.

Előre kell boesátani, hogy a szelenese-külvárosi iskolák a többihez hasonlóan bérházakban voltak elhelyezve, még pedig keletkezésük óta változatlanul mindig ugyanazon egy helyiségben. A Knezevich-féle ház már 22, mondó huszonkét év óta — a Hellmann-féle pedig 10 év óta szolgál e célra. Egyszerre Stebler Lajos iskolaszéki tagnak eszébe jutott azt felfedezni, hogy e helyiségek a kor igényeinek meg nem felelnek és így nagy szükség mutatkozik, hogy más alkalmasabb szobák szemeltessenek ki.

Az e célból kiküldött bizottság aztán talált is a szöntai utcában — tehát a Szelenese külvárosnak a belváros felé csaknem a legszélén — egy kovácsműhelyt.

Ilyen alkalmatlanságra eszelekedte Arany János azt a marost, hogy:

Ez a szoba, hol én most, tillárom haj;
Pusztítom a papírost, tillárom haj;
Se nem kocsma, se nem bolt —
Csezmadia mehely volt, tillárom haj!

A bizottság ezt július 16-iki ülésén elfogadásra ajánlotta, s a bölcs iskolaszék legott felmondta az ebből két háztulajdonosnak a helyiséget, s a kovácsműhely tulajdonosával rögtön szerződést is kötött o. é. 300 forinttal.

Hogy ezen sérelmes intézkedés mily leverőleg hatott a nagyszámú katolikus szülőkre, mutatja azon kérvény, melyet az iskolaszék benyújtottunk, s melyben kérve kértük, hogy külvárosi iskoláink továbbra is hagyassanak meg az eddigi helyeken. Indokul felhoztuk azon körülményt, hogy a szelenesei gyermekek nagy többségének mód felett megnehezítették ez új helyiségeknek megközelítése. A külvárosi külön iskoláknak csak akkor van értelme, ha azok lehetőleg a külváros központján helyeztetnek el; ámde az új helyiség a legtöbb szelenesei háztól oly igen távol van, hogy ugyanannyi fáradsággal akár a belvárosi iskolába is eljuthatnának gyermekeink.

Érdekes tudni, hogy ezen kérvényt száznál többen írtuk alá, névszerint a következők:

Martinovics János, Petróczy Antal, Szternagy Sándor, Magyarics Máté, Zsulyevics Albert, Milla Márton, Benya András, Bagó Károly, Markovics János, Blazsevacz Márton, Kovacsics Balázs, Heller Mihály, Mamuzsics Máté, Kuntics Hermína, Lukács Agoston, Bogdán György, Gajdos Mihály, Strangarics József, Ebling Károly, Pavletics Frányó, Villim János, Darázy Antal, Alexics Ferenc, Vavra András, Konvalinka Vencel, Sárics István, Bél Antal, Korhammer Ignác, Reberics Jakab, Budimacz Antal, Strangarics Szipán, Lógo Mátyás, Flamann József, Verle Stefan, Vidákovich Mihály, Matich Szipán, Szalay Ferenc, Krizsák Katalin, Török Antal, Toldi Balázs, Paresetich Mihály, Peich Sándor, Angyal Ferenc, Szunaries Márton, Czarev István, Jurits József, Peich Máté, Csuvardics Antun, Davidovic Mijo, Berlekovics Nikola, Vukovics Jakab, Gyuracska Mária, Stefotics Luka, Gradimacz Péter, Gromilovics Frányó, Szakovics János, Kronowetter Anna, Kuntich Ivan, Kuntich Mijo, Kuntich Andria, Pratzner Nándor, Szalai Ede, Paresetich Gyena, Cezner István, Engusz Sándor, Boshnyák Rókus, Pavletics Szipán, Obeshva János, Bosnyák Antal, Tatits Tamás, Józich Ferenc, Edel Ferdinand, Sebő Mihály, Sziffert Ferenc, Harp József, Takács Pál, Magyarics István, Siskovics Toma, Milla András, Bogdán János, Horváth István, Hájós Martin, Budimacz Ferenc, Makk György, Aman József, Bukta János, Magyarics Ferenc, Ország Ferenc, Stefotics Matisa, Niklsz Antal József, Lengyel Domin, Raics Pál, Bán Géza, Rabovszky Péter, Pekánovich Júlia, Preidenbach Magdolna, Bürgel Georg, Preidenbach Elisabeth, Horváth Gyula, Neviklics István, Huber Wilhelm.

Ugyan ez alkalommal öv. Knezevich Tamásné is benyújtotta kérelmét, melyben az Isten szent szerelmére könyörög az iskolaszék előtt, legyenek iránta könyörületesek, és ne vonják meg tőle a házből eddig élvezett jóvedelmét. — Ha nem is vennék tekintetbe, hogy boldogult férje csaknem egy negyedszázadig szolgált a zombori iskoláigyet, — de csupa emberbaráti szempontból iskoláigyet meg és ne tegyék őt koldussá épen most, midőn csekély nyugdíjából alig képes maga eltartani. Hisz két év múlva amugy is szándékoznak új iskolát építeni, legalább addig hagyják nála az iskolát, hogy legyen miből szegény elhagyott árvaít felnevelni.

Azonban az iskolaszék tagjainak érzéketlen szíve meg nem látta a szegény özvegy jajveszklésén, sem figyelembe nem vette a temérdek nagy számú szülők jogosult óhaját; hanem dacára annak, hogy a kiszemelt új helyiség szintén nem felel meg a kor igényeinek, mégis megtartották azt azon egyszerű okból, mert Stebler urnak úgy tetszett, az ő érdeke egy kívánta, és mert a vele egy hűron pendülő iskolaszéki többség az önérdékszülte pájtáskodás érdekében rámondta a kárhozaszt Ament.

Önkénytelenül azon kérdés toln most már előtérbe: Ugyan micsoda titkos rugók működtek itt közre? Vajon miért erőltette oly igen nagyon Stebler ur ezen új helyiséget, mely sem iskolának nem alkalmasabb a régivel, sem a szülők nagy többségének a roppant távolság miatt nincs kedvére??

Hát tek. szerkesztő ur kegyes engedelmeiből megsgúgom a valódi indokot, ambar azt állítják, hogy nem mindig szeretik az illetők, ha az igazságot meztelenül kimondják.

Néhány év előtt történt ugyanis, hogy az egyházi hitközség bizottságot küldött ki oly célból, hogy a Szelenese külvárosban újonnan építendő két iskola számára alkalmas telket keressen, és esetleg a megvétel iránt alkuba is bocsátkozzék. — Van pedig Stebler urnak a szöntai utcában egy rozzant háza, mely magában véve annyit sem ér, mennyibe a lebontása kerülne, s ha valaki megvenné, csakis a telket lehetne hajlandó megfizetni. S ezt a rossz házat szerette volna szerény kis 3000 forintoskáért a hitközség nyakába sózni, s ha csupán a mai iskolaszék egymás önérdékét támogató tagjaitól függött volna, bizony bizony elkövtették volna azt a nagymérvű lelkiismeretlenséget, hogy az iskolai szent célokra szánt összegből ily jelentékeny részt elfecséreltek volna, el az önzetlen kedves pájtás érdekében. Szerencsére azonban az egyházevédnökség józan többsége másként gondolkodott, s a már már megkötött alkut elvetette azon indokból, mert a szöntai utca a szelenesei külváros szélső részén vonul végig, s így az ott lakó szülők érdekeit mélyen sértené, ha gyermekeiket oly nagy távolságra kellene iskolába küldeniük. A bizottságnak tehát azon új utasítás adatott, hogy beljebb, sokkal beljebb — szóval valahol a szelenese közepén nézzenek alkalmas telket után, s az eredményről tegyenek jelentést.

Azóta alszik az ügy. A kiküldött bizottság mind- eddig nem talált alkalmas telket, valószínűleg azért,

mert sem Stebler urnak, sem más sógor-komájának a Szelenese központján nincs oly telke, melyet drága pénzén az egyházközség nyakába varrhatna. Most tehát elérkezettnek látta az időt Stebler ur, hogy iskolaszéki pájtású segélyével behozza az iskolákat a szöntai utca, az ő házához közelébe, s ha az építési kérdés újból felmerül és az ő házát újból ajánlják a megvételre, a hitközség többé nem fog előállhatni a fennebbi kifogással; mert büszke önérdéssel fogja Stebler ur lefzhetni az ellene szólókat, mondván: Ime már ennyi idő óta itt van az iskola a szomszédságomban, és senki sem panaszkodott a távolság miatt, sőt ellenkezőleg egészen ölszerűnek bizonyult.

Ugye kérem, mily pompásan van ez bigondolva? Ugye bár, mennyire sajnós, hogy ily nagy tehetség elveszett az európai diplomaciára? — És különös, hogy iskolaszékünk vezérégyéniségei sem láttak keresztil a szítán, és készségesen felültek Stebler ur agyfart kombinációjának; belmentek azon neveléses határozatba, mely iskoláinkat külvárosunk egyik legszélső utcajába teszi át, a mi épen olyformán jön ki, mintha Bács vármegye székelyhelyét Itelebe helyeznék.

Csupán csak azt kell még csodálni, miként lehetett ily zulakafferes határozatot keresztülhajtani a mi apát-plébánosunk, és ez időbeli iskolaszéki elnök ur vezetése alatt. stb.

Egy szelenese-külvárosi apa.

Elnöki jelentés

az „egy. zombori körnek“ 1882. évi működéséről.

Midőn ezennel, — az alapszabályok értelmében — mint magam, úgy tisztársaim nevében is összes kötelességeinket és jogainkat a szeptember havi tisztújító közgyűlés kezébe leteszem: az alpsz. 34. § a értelmében van szerencsém a kör 1882-ik évi működéséről a következő jelentést tenni:

Az 1881. évi dec. 11-én tartott ért. kezlet szerint, mely a kör megalakításának szükségességét kimondotta, az egyet „egy. zombori kör“ címmel 1882. március 19-én megalakult.

A tagok száma összesen 24 volt. Az egyetemi rektor Ó nagyságához felterjesztett alapszabályok, az egyetem fegyelmi szabályzata 104. §-ának joghatálya alatt állanak.

Rendkívüli közgyűlés tartott kettő, melyeknek tárgyait és lefolyását a közgyűlési jegyzőkönyv tükrözteti vissza.

Bizottsági ülés, mely nagyjából a kör belserveszervezetének megalapításával foglalkozott, összesen hat volt, melyekről a bizottsági jegyzőkönyv ad számot. A kör alapszabályai, nemkülönben az ügykezelési szabályzat is sokszorosítva lett és a tagok között kiosztották.

Sajnosan kell említenem, hogy a becsületbiróság igénybe vétele kétszer vált szükségessé. Egyszer egy tag kérelmére, másodsor pedig a kör reputációjának érdekében. Az első két tag között felmerült becsületbeli ügyet békés kiegyenlítés útján intézte el: a második még folyamatban van.

A kör két hónapon át helyiséggel bírt. Négy nagyobb hirlapot járattott. Szórakozásul a tagok rendelkezésére volt a sakk és kártya, melyek használataért a kiszabott díjak a kör pénztárát illették meg. A hazard játékok a körben tilva voltak.

A jegyző, titkári és háznagy teendőkre és azok pontos elvégzésére felügyeltem. A pénztárt, úgy a pénztári jegyzőkönyvet is többször megvizsgáltam és azt rendben találtam. Pénztári jelentést a pénztáros ad. A havidíjak lefizetésére, vagy négy ízben is kellett a pénztárnokkal egyetértőleg fizetési figyelmeztetéseket kibocsájtani s dacára e többszöri figyelmeztetésnek, többen mai napig sem tettek eleget kötelességüknek.

Szembetűnők azon egyének, kik, nem mintha eleget nem tehetnek, mert a jobb módúakhoz tartoznak, és ép azok tartozásukból egy fillért sem törlesztettek, kik legjobban hangoztatták a havidíjak tételezését. — Sajnos erkölcsi bizonyítvány ez azokról, kik a havidíjaknál tiszser nagyobb pénzüsszeget a kártya kétes sorsára juttatni tudnak, mely erkölcsi demoralizálója, anyagilag pedig tönkre tevéje az ifjúságnak; de nemes és komoly célra egy fillér sem tellik! Indítvány fog tétetni, hogy mint más hason egyetemenél dívik, úgy e körnél is, mindazon tagok, kik kilépésüket a körből be nem jelentették és hámszori felszólítás dacára havidíj tartozásukat nem törlesztették, a Zomborban megjelenő hirlapokban neveik felemlítésével nyilvánosan is felszólítassanak.

Zsibbasztólag hatottak a zsenge kör életéreje a nyilvánosság előtt megjelent rossz célzatú hirlapi közlemények, a melyekre azonban az igazság úgy mint a kör érdekében is szükségesnek látta az elnökség, a nyilvánosság előtt is a kör jó hírnevét megvédeni.

Annál kedvesebben kell megemlékeznem azon jó, elismerő és érdeklő fogadtatásról, a melyben körünket a nyilvánosság és a sajtó a július 16-án Zomborban rendezett „tud és szépirodalmi matiné“ alkalmával részesítette. A hol körünk bebizonyította, hogy életképes, mert van eszméje és van létjoga, mert célja: az illó magaviselet meghonosítása, nemes és komoly szórakozások által az érdekek finomítása, a tudomány, kedv és önálló munkálkodás felebreztése, a rend és pontosság megkedveltetése és a baráti viszony nemes ápolása.

Ezen célok azok, melyek egy „érett“ ifjú és egyetemi polgár figyelmét és törekvését igénybe vehetik. Így lesz lassan elkészítve arra, hogy midőn az egyetem szük falait oda hagyja az ifjú és ember számban kell majd kilépnie a társadalomba, már jól felvértezve találja annak hullámcsapásai élethajóját, nehogy megsemmisüljön, ne hogy zátonyra kerülve feledjen, hanem bizton úszék tova a megelégedés és közjó révébe.

Vannak, vagy rosszakarónak kell annak lennie, ki körünk nemes célját nem látja, annak virágzását nem óhajta. De nem csak óhajai, hanem tenni is

kell. Az út törve, az előítélet legyözve, a megkezdett úton csak előre!

Donoszlovits Vilmos,
elnök

Örvendetes haladás.

Bár mit is mondjunk, komoly és tárgyilagos gondolkodás mellett be kell vallanunk, hogy a legszebb és legüdvösebb kormányforma az alkotmányosság, mert a hol az helyesen van életbe léptetve, ott alapja az önkormányzat, irányzója az őszinteség, őrzője a nyílvanosság, mincként minden titkolódás, eselszövényeskedés, erőszakoskodás kiküszöböltek és érvényesítettik.

Nem tagadhatni, miszerint az alkotmányos kormányforma épen a mondottak miatt a legnehezebb is. Az abszolutizmus, például sokkal könnyebb, ennek körén belül vannak urak, kik parancsolnak és alattvalók, kiknek ellenmondás nélkül engedelmeskedni kell. Az alkotmányosság egészen más természetű. Volt egy jó barátom, — szegény már meghalt, ki az alkotmányosságot, az önkormányzatot elméneségében összehasonlította egy jó fogatú kocsiival. A községnek kormányzatát például emigy klasszifikálta: a jegyző a kormányzatot vagy igazgatást kocsiján a kocsi, a bíró annak rudja, a többi előjárók a lovak, a községnek tagjai pedig a kerekék, tengelyek, létrák, löcsök, saráglyák s a kocsi egyéb részei. Mondtuk neki, hogy az összehasonlítás nem igen nyjas; de ő azaz védte magát, miszerint csak úgy van minden résznek a maga joga és a maga kötelessége, önállósága és terhe, csak úgy érhető el azon összhango működés, mely szükséges, hogy a kocsi rendeltetését helyesen végezhesse s megakadályozza a veszélyt ne történjék. Eltvérge beláttuk, hogy igaza van. Az önkormányzatnál is mindenki ur és egyszersmind szolgál; oly tag, kinek semmi teendője, semmi kötelessége sem volna, itt nem fordulhat elő, mert különben visszasságok és rendtelenségek, károk és bajok keletkeznek. Itt teendőjéről semmi okoskodással felmenteni nem lehet senkit, mert a többi rész ezt azonnal érzéni és észrevenni.

Különben az összehasonlítás, vagy párhuzam tovább is fűzhető, jelesül a mi az abszolutizmus és az alkotmányos kormánylocsi közötti különbséget illeti. Az első zárt üvegabiakkal ellátott hintó batár, de bent ül az uralkodó, nem lát, nem veszi észre oly hamar, ha a kocsi valami nyikorok s rendtelenségben van, a megbízott kormányzóját, t i kocsisa mondhat neki, a mit jónak lát, eltitkolhatja az igazi bajt, mást mondhat a helyett. Az alkotmányos kormánylocsi nyitott kocsi, belsejében a haza java, eszméje ül; ez mindent lát, mindent érez; maga inti a tényezőket, ha valami nincs rendben; a haza szeme előtt eltitkolni nem lehet semmit.

Vannak ugyan, kik ezt megkísérik, de azzal rossz szolgálatot tesznek a hazának s zürzavart, bizalmatlanságot, pártoskodást, veszekedést és kárt okoznak. Világos, hogy csak azok mozdítják elő a haza javát, kik tudják, hogy nyitott kocsi igazgatnak s titkolódzni valójuk nincsen. Ezeket tisztelettel, őszinte hálával üdvözöljük, mert örvendetes haladást eszközölnek, a régi ábrándokból felriasztanak bennünket s a jelen valóság és igazság útjára terelnek minket.

És ezzel elvalahára, a hosszú és talán felesleges bevezetés után elérkezünk tulajdonképeni tárgyunkhoz, melynek címétől azt írjuk, hogy „örvendetes haladás“. Tárgyunk ugyanis nem más, mint közszereteten és tiszteletben álló alispánunk, Schmausz Endre urnak meghívása a folyó hó 25-én s következő napjain tartandó megyei III-ik évnegyedes rendes közgyűlésre.

E meghívásban az alispán ur, helyesen fogván fel a megye önkormányzatát, nyitott kocsin jelenik meg a megye közönsége előtt s a kocsi a legnemesebb őszinteséggel, a legtisztább igazsággal bemutatja úgy, amint van. Itt nem takargattatik semmi; itt tisztán láthatni, mily állapotban vannak a kocsi egyes részei, bensejében mit tartalmaz, mi elintézendő és rendbe hozandó.

A meghívás megjelent minket, még pedig örvendeten, és mi hálával, tisztelettel üdvözöljük azért is fardatlan és kitünő tapintattal mindenben eljáró alispánunkat; annál inkább, mert azáltal, pontonként mindent felsorolni méltóztatott, mi a tartandó gyűlésen elintézendő, örvendetes haladást mutat fel megyei életünkben.

Nemcsak, hogy — mint már érintettünk, — ennek folytán tiszta tükrökben látjuk, hol perseg és hol léhaskodik közéletünk megyénk területén, hanem nemes vetélkedés is elő fog idézteni ily eljárás által, mert a legjobb serkentő alkotmányos életünkben a köztudomás.

Ezenkívül ezáltal elértük az is, hogy megyei bizottsági tagok, ismervén az elintézendőket egytől-egyig, kitartóbbak lesznek a gyűlés tartama alatt, mert átgondolhatván az előkerülő tárgyak fontosságát, úgy rendezik be otthoni dolgaikat, hogy a gyűlésben részt vehessenek mindvégig, s nem lesz senkinek azon kifogása, miszerint nem szólhatott valamely tárgyhöz, mert nem tudta, hogy elő fog-e fordulni.

Nem hisztjük, hogy valaki ezen eljárással megelégedve magát nem érezhetné. Hiszen jelen viszonyaink között az urhatnamsági kiváltságokon, hálá az ének, már régen túl vagyunk. Most más urat, mint a haza javát, nem ismerünk, és ezen urat, úgy hisztük, annál örömebben szolgáljuk, ha kell, önmegtagadással és önfeláldozással is, mert az édes anyánk is. Azt pedig, ki ily szolgálathoz szükségesre, ily engedelmesre minket tanít, csak nagyra, becsülhetjük s tiszteletteljük, mert megóv minket a legnagyobb bajoktól, a rendtelenség és hanyagságtól.

Hol e két baj elharapózik, ott fejlődésről, üdvös haladásról szó sem lehet. Midőn tehát mind ennek elejét akarja venni ily eljárás által a köztisztletben álló alispánunk, minőt a jelzett meghívása felmutat, már ez által is örvendetes haladást érvényesített megyei életünkben, melynek következményei mindenkor csak áldásteljesek lehetnek.

A Mindenható azért éltesse Alispánunkat számos évekig megyénk áldására!

Erő.

(A kalocsai Ókanizsa)

A jólelkű boldog és tankönyvdiszes m. Ba vizsgálati benyomás emlékeim meleg süéges püztisztelői portai fel sokat oly egyháza

V. dogatja. Ha Ó Kanizsa. Kö a község konként magyar. H. dom, m. Ad. 52 forint. E. csapni, k. bizonyos. Cs.

Ö. telik ke. Ha hogy eg. mérelki. His vizsgálat és ne sz. Tó.

Bu szomszéd. mile-faj. „H. tüszköll. Va költsök. elmondót.

Az is „fűlen. vitáskér. — más. gabb idő. Ós. „helybe. is ment. is; hanc. hajdanta. Pé. kir. Sz. részenc. Sz. küldözge.

Mi is megie. lesz —. Ij. az oly. An. megvála. polgársá. mérülm. rövid eg. város ir. összesen. Az. vunk:

F. kedvel. ben, me. szindara. müve. tünő fr. Az első. radékul. Béla tá. A.

(Kata) a közön. rokkal. oly otti. melyik. lásty Ir. alekja. viráges. urnó (C. kiváló. tékával.

Felső-bácskai levelek.

IX

Zenta, szeptember hó vége.

(A kalocsa-egyházmegyei kath. tanító kegyeletes ünnepe — Ó-kanizsai pénzbüszég. — A pénztáros és végrehajtó. — Családi dráma. — A leendő magy. kir. honv. miniszter.)

A kalocsa-egyházmegyei kath. tanító szép s jólelkűségnek ünnepe ülik e hó 29-én Baján, midőn boldog emlékü Kubinszky Mihály, felszentelt püspök és tankerületi igazgató hamvai fölé az öngyújtó, díszes márvány emléket állítják fel.

Bár nálunk az elhunyt főpap csak is mint vallás vizsgáló időzött évenként egy-egy napig, de a vele való rövid érintkezés oly kimondhatlan jó s állandó benyomást gyakorolt általában mindenkire, hogy most emlékünnepe mintegy előnapján, szívünk igaz s meleg sugarával szállunk az oly nehezen pótolható égies püspök hamvaihoz, hogy az ott megjelenendő tisztelőkkel együtt elsőhajtsuk: Béke lengjen áldott porai felett! Adjon Isten sok oly lelkes főpásztort, sok oly hitbuzgó s fáradhatlan férfiút a hazának, az egyháznak, mint — Kubinszky Mihály volt!

*

„Van pénz, annyi mint — a polyva! — mondogatja boldog bácskai népünk ez idő szerint.

Hanem annyi mégis alig ha van valahol, mint — Ó Kanizsán.

Következtetem pedig ezt azon tényből, hogy ott, a község által haszonbérbe kiadott földek után, láncként 72, mondva: hetvenkét forintot fizettek magyarjaink.

Ha aztán ez sem pénzbüszég! — akkor nem tudom, mit nevezhessünk annak.

Adán, láncra egyre másra, ugar, nem ugar földek, 52 forinton keltek haszonbérbe.

Ebből következtetve: Zenta sem fog utolsó vásárt csapni, kiadandó földjeivel. Az előirányzott összeget bizonyni túl fogja haladni messzire — a pénzbüszég! Csak aztán jövőre be ne üssön — a Krach

*

Összeveszett a pénztáros (adó), a végrehajtóval. Nos hát, ez az ő guszatusok, csinálják, ha úgy telik kedvük.

Hanem az már egy kissé mégis több a soknál, hogy egymást, (hát mögött) minden társaságban becsümelik.

Hisz uraim! Önök mindketten hivatalnokok, a vizsgálat folyamatban van; várják el annak végét, — és ne szórják tele egymást piszokkal.

Több önmérsékletet kérünk.

*

Burány Péter urainék és Molnár Pál urainék szomszédok ugyan, hanem amolyan — Arany „Fülemile-fajta” rossz szomszédok

„Ha Pál keménye füstöl, Péter attól mindjárt tüszköl! . . . összemennek, hajbakapnak! . . .”

Valósággal úgy történt, miként azt koszorúsköltőnk, az életből kileste, gyönyörű költeményében elmondotta.

Az az, hogy egészen még úgy sem történt, nem is „fülemile” hanem csak egy prózai — disznó volt a vitáskérdés tárgya; most hát aztán meg történetesen — más bíróság van napjainkban, mint volt egy boldogabb időben.

Összement ugyan a „két ház, apraja-nagyja” „helybe” is „hagyta” egymást amúgy takarosan; el is ment „igazságot” keresni Péter uram is, Pál uram is; hanem az igazság most nem úgy „füttyült” mint hajdanta . . .

Péter urainéknak most „apraja-nagyja”, szab. kir. Szabadka város, egyik emeletes épület leges-legelső részének lakosa . . .

Szegény magányos anyjuk, nem győzi utánok küldözgetni a sok pogácsát, meg a disznólabát.

*

Mikorra soraim napvilágot látnak, akkorára az is meglehet, mikép a törvény értelmében Zentának nem lesz — orsz. képviselője.

Hj. gr. Ráday Gedeon van ugyanis kiszemelve az oly fontos, honvédelmi miniszter ténca betöltésére

Amde mivel a nemes gróf mint miniszter újra megválasztható, kell, erkölcsi kötelessége a választópolgárságnak újra melléje sorakozni, zászlója alá tömörlőni, mint oly jelleműs, tetters férfiú mellé, ki rövid egy év alatt több s fényesebb jelét adta Zenta város iránti szeretetének, jóakarátának, mind elődei összesen, valamennyien.

Azért egy szívvel s lélekkel ez legyen jelszavunk:

„Meghalt a király! — éljen a király!
Bár miniszter gróf Ráday!
Éljen követünk: Ráday!!!

Ó-Kanizsa, 1882. szeptember 22-én.

Tekintetes szerkesztő ur!

Folyó hó 17-én tánevigalommal egybekötött műkedvelői előadás tartatott a nagyvendéglő dísztermében, mely alkalomra színre került két egy felvonásos színdarab u. m. Rákosi Jenő eredeti énekes népsziműve „A leány kőrő” és „Az elkényeztetett férj” kiűnő francia vígjáték fordítva Szerdahelyi Kálmántól. Az első felvonás után „ki a legény a csárdában” záradékul pedig a „kalugert” táncot lejte Makai Lajos Béla tánc- és illemtanár.

Az előadás nagyon jól sikerült: Ocskay Hermin (Kata) kisasszonyt kellemes ének-, szép játéka miatt a község több ízben megtapsolta s c-inos virágcsokrokkal halmozta el. Tóthné Csanyiga Mari urnó (Panna) oly otthonosan érezte magát a színpadon, mint bármelyik veterán színésznő, élénk tapsban részesült. Palásty Irma k. a. (Cifra Terka) szépen fejlődő színpadi alakja, fürgesége miatt felűnt a nézőknek, ki egy szép virágcsokorral tiszteltetett meg. Makayné Franz Lenke urnó (Cezarine) izléses fényes saját öltözékével ismét kiváló volt, a község figyelmét gyönyörködtető játékával végig lekötötte; valóban megérdemelt zajos

tapsokat nyert. Simon Anna (Örzsé) és Magyar Piroska (Sára) kisasszonyok rokonszenvesen játszottak. Férfiak közül: Ifkovits Antal ur (Villám Bandi) vigbangulatban tartá a válogatott közönséget, szép éneket többször megtapsolták. Tóth Lambert ur (Sugár Mihály) változó hangulat közepette játszta el nehézkes szerepét. Makai Lajos Béla ur (Clapier Hippolite), kiűnően játszott, számtalanszor megtapsolták; felehetetlenül lejté el a magyar magán táncot ősi viseletben, nem különben a kalugert. Nem egyszer láttam már táncolni e esörgős román táncot, de oly hévvel, oly ifju lélekkel a mint azt Makai ur lejte, soha sem; pedig maguktól a havasi mokányoktól is láttam már előadva. E különösen vidékünkön ismeretlen farsztó táncot ismételnie kellett a 60-éves öreg urnak. Igaza van a költőnek mikor azt mondja „nem lélekben áll a vénység, de midőn a tűz kihál; ifju lélek s az ember, még hatvan évvel fiatal”. Stuczenberger József ur (Bolond Misi) eredeti komikus alak volt, hosszan tartó lelkes taptost idézett elő játékával s öltözésével. Részemről melegen ajánlom Stuczenberger urnak a tövises színi pályát, ama remény fejében, hogy e téren egykor még hazánk díszé is lehet. Az előadás sikeréhez hozzájárultak még: Losonez János, Eisenstädter Mór és Szabó Ignác urak.

Előadást tánc követte, négyest 35—40 pár táncolhatta. Kedélyes mulatságnak reggeli 3 óra vetett véget.

Ezuttal megemlítem, miszerint Körmezői Miklós zenekara működött közre „egányos tempójával”, ki a helyett, hogy készséggel játszana és teljesítene a község újratartása iránti kérését, különféle megjegyzéseket kiáltanak le a község körébe. No de se baj, jövőre majd lesz reájok gondunk.

Wenzel Mór nagy vendéglős ur legnagyobb pontossággal szolgálta fel az izletes étkeket s a jó hűsítő italokat.

L. és K. urak szerencse szerződésre léptek a szegedi orsz. képv. választásának eredménye felett, u. is L. ur erősen hiszi, hogy Szegedben nem lehet más a követ mint Enyedi, — mert már a falragaszok is azt mondják: „Eljén Enyedi Lukács követünk!” — s a nyereségy biztosítására Sz. urnál 1 frtot tett le. Nem oda Buda, mondja K. uram, ki nem csak hiszi s vallja, hanem felig-meddig tudja is azt, hogy boldogult Szeide törvényes örököse nem lehet más, mint Mézáros a főigazgató, minek hitelül a mondott urnál 5 frtot tett le. Szívemből kívánom K. ur jóvendülésének teljesítését, mert az ő nyeresége a mi győzelmiünk leendő. Október 1-én érkezik hozzánk Szegedi Mihály színigazgató jeles dráma és operette társulatával Szentesről.

Sicardus.

Petrovoszellő, 1882. szeptember 21-én.

Tekintetes szerkesztő ur!

Petrovoszellőn a tanítóknak ugyancsak kijutott. — Amellett, hogy egy tanító már négy hónapja, hogy nem kapott fizetést, de azért egy kis hátramaradás végett végrehajtólag megexekválták; egy másik tanító kényszerülve volt az önfentartási ösztön parancsára nyugtáját eladni, amely ügyirat értékpapírként kéziről-kézre már a harmadik helyen vándorol. Altalános szokásukká vált a lelkiismeretlen uszorasoknak a nyugtákkal való nyereszkedés, mivel a pénzhány végett kényszerülve vannak a hivatalnokok eladni. Enni meg régi szokása minden embernek.

Nem tudom mi célból a községi pénztárnok ur hangosan panaszkodik irodájában, hogy a tanítókat folytonosan a nyakára járnak. Vagy csodálkozunk azon, hogy az ember a sajátját kéri szokta? A gazda természetéből, a dolgos ember napszámjából, a hivatalnok pedig a fizetéséből élvezi a megélés követelményeit. Ha egy tanító kéri fizetését, a hó elsejére utasítja, mert az elkönyvelés nehéz. Ha az ember a hó elején kéri, akkor meg nincs pénz. A többi hivatalnokok (igen helyesen) kikapják a hó közepén is, csak a tanító az a kiállhatlan egyén, a kinek a pénztárnok ur nem ad pénzt, ha van is. Fizetéséből pedig perccentet vagy bort fizetni nincs kedve a tanítóknak, mert el tudná használni pénzét, ha még több volna is.

(Ugy kell! Ha nem akarnak e visszaélés ellen se testületileg, se egyenkint illetékes helyen orvoslást keresni, hát csak tőrjék ezeket az ázsiai állapotokat, míg beleszoknak a koplalásba. Szerk.)

Huszárok a községben.

Az a! . . . Csakugyan . . . Ilyen esetre az öreg Keserő bátyó sem emlékszik, pedig az 1809-iki insurrectio is olyan elevenen előtte van, mintha most is látna. Hiszen egyszer-kétszer a forradalomban is nyaragált itt keresztül egy-egy huszáresapat, de hogy állandóan, hosszabb ideig itt feküdtek volna: arra nincs példa Paacsér község kronikájában. — Meg is örültünk erősen, mikor a 10-ik huszár ezred egy százada (a 6-ik) bevonult hápa-hupás falunkba, — hát még a vászon cseléség — a bizon. — Úrnok rejtve a függöny mögül, a szolgálók meg a kapuknál leskelődtek. — „Nézték, a mint elvonultak kettenként e daljás párok. — Itt is, ott is felsőhaj közt el-el lebbent: — ah huszárok!”

Mind szemem szedett magyar fiuk — de mifélek is lehetnének mikor huszárok?! — 150 darab vitéz a javából! Olyan szépen perog a sarkantyújuk mintha csak beszélni tudna. — Körül is kapták őket azon minütumban, a mint megérkeztek. A vezetőjük olyan ropogós jó napot köszönt a község házában, mintha legatöbb is ő volna az alispán. A strázsamesternek aféle kaeskarings bajusza van, — épen mint a dugó a hűző — majd kiűtötte vele az esküdt úr szájából a pipát (mert az esküdt urnak mindig a szájában fityeg egy desperatus pipa). — Isten hozta közzénk, üdvözlő a bíró. — Dehogy hozott — vágja vissza a vitéz — lóháton járunk mi, elmarad mi tőlünk ő szent felsége. — Hadnagyok, kisbírók s egyéb hosszú páleával járó lábas jószágok a kvártély rendezésben futkosnak. Addig a huszárok közbámulat tárgyai. Az öreg Beszédes Lida néni is előkésznergett — a ki nyilván úgy jrt

már, mint a debreceni kofa, hogy elfeledkezett róla a halál. Elkora fontos esemény kicsalta őt is a sutból, legalább megjárta egy kissé a nyelvért. „Tyü, tyü szent anyám, de sok szép népség. Jaj eszem a hét csillagát lellem katona uram, messziről jönnek-e?” — Meghíszte azt, tódítja a huszár. „Edős gyerekeim — ugy-e elfáradtak?” — Fáradt a kutya, veti oda Mars fia. — „De szép paripák, nem rúg ez a ló, eszem a vérit lelköm galambom?” — Nem, ha nem akarom, mordul a váraozás miatt dühös vitéz. A kacér úr is ott legelteti a szemét rajtok, örül a lelke, hogy lovat és katonát egy darabban láthat, mert hát annak idejében ő is ette a császár kenyerét; — igaz, hogy csak infanterista volt, hanem azért ott járt Tratenáunál, ahol úgy hullott a golyóbis, mint az érett vackor. — Sebet is kapott a balkarjába, — szerencse, hogy az a buta burkus másfél arasszal felebb nem lőtt, mert most ki szedné a községi adót? — Kevés nálunk a pallerozott ember. Kijött bámolni az öreg Danyi bácsi is, a ki 49-ben veres sapkás volt, rúgton azon kezdé, hogy voltak-e már csatában? — Akárhányban. — Ő még most is emlékszik a szolnoki dulakodásra, egész tréfásan elmondja, hogy milyen rettenetesen megszalajtotta volna ott Oettinger Damjanicsot, ha tölténetesen Damjanics nem szalajtotta volna meg Oettingert. Valamennyi lábra állható gyereke is ott van a községnek s nagyobb áhitattal figyel mint a tanítójára szokott.

Ezenben hát a kvártélyozás megtörténik és most itthon vannak már a mi huszáraink. Hanem azt a változást, melyet rövid ittlétük alatt előidézték, főleg a helygyvilágnál, szó ki nem mondhatja, nyelv nem magyarázhatja. A lányféle népség olyan mint a hal, mikor maszliagot hintenek a patak vizébe. A falusi legénykéek egészen silentiumba helyeztettek, mindenféle deli babák (legényeknek nem nevezhetők, mert egészen meztelen a szájok környéke) kik eddig a szoknya körül settenkedtek, le vannak szorítva a térről, apró-cseprő vidéki gavalérok, kacsa farkra fésülködő biztosító ügynőkök hátrálni kénytelenek a vitéz hadsereg előtt. Mintha nem is volnának. A Bamba Gyuszi már egész bizalmas viszonyban állott a Patyolat Róziával, olyan szerencsés kilátásokkal kecsgettette magát, mint mikor a „huszonegy”-ben disznót kap az ember lábta, — és ime most a csalódás skorpiói ráják érző kebelét, olyan reménytelenül szuszog, mint mikor a disznóra minden jogos számítás ellenére király következik. Rózi rá sem néz, meg sem hallgatja beszédét, akár a zöld kályhának panaszkodnék. Ellenben a huszárok kapások szerfelett, értik is a módját szörnyen. Jól is teszik, nem viték az, mert a tiparancsolat is csak azt mondja, hogy: ne szeressd el felebarátodnak se ökrét, se szamarát, se feleségét — de azt nem mondja, hogy a lányát ne szeressd. Valami csabító az az egyenruha, meg a sarkantyú, meg a kard. Ime a Zsóika még csak tavaly „konfermált”, azért már nem állja kivallani, hogy neki tetszik az a barna káplár, meg apja zabos hambárját is meglopja a lóva számára. — Peták Zsuskáéknál nótát is csináltak már — azt mondja, hogy:

„Sárga rigó nem füttyöl már a lombon,
Hütelen lett én hozzám a galambom.
Nem bánom én, el is tudom feledni,
Már ezután huszárt fogok szeretni.

Őszi rózsá halaványát virágzik,
Összeszedem koszorúba virágit,
Feltűzöm a huszárok homlokára —
Ölelés lesz, csók lesz annak az ára.

Nyalka huszár a szívem elragadta —
Édes szülém kitagadott miattá,
Nem kell nekem sem vagyona se pénze;
Szeretöm a világ legszebb vitéze.”

és dalolják minden erejükkel és vetnek epedő tekinteteket a hadfiakra, mit azok hogy ne hálálának meg egy-egy forró öleléssel avagy egy csókkal, hiszen nem fognak el vele.

Aztán amúgy is helyre fiuk ezek a mi vitézeink. Nekünk, kik megszoktuk azelőtt olyan katonákat látni falaink közt a kikkel nem tudunk beszélni, már az is milyen lelki gyönyörűség, hogy a mi édes kedves nyelvünkön társalaghatunk velük? Nem büszkélkednek, nem nézik le a civist, jól érzik magukat közöttünk, nem mint valamelyes német városban, valamelyes német lajdinántka még mikor ebédelt sem vetette le oldaláról kardját s midőn ennek okát kérdezték tőle, nagy hetykén azt felelte, hogy: „az én kardom velem született”. — „Igen?! No ugyancsak éles fájdalmai lehetnek az ön édes anyjának, midőn ön született.”

A mi a rusnyák, tót, oláh, morva, szlovák katonának — kik saját országukban sohasem laknak jól — természetében van, hogy t. i. a mi keze ügyébe esik azt eltüntetni: az alól is dicseretes kivételt képeznek a mi huszáraink. Nem bántják a gazda kamráját, pincéjét, inkább tennének hozzá, ha tudnának. Pedig nem csoda, ha a vékony menázi mellett szemet vetnek egy s más dologra, melyből ennivalót vagy pénzt lehet szerezni. Ide vágólag egy adomát olvastam valahol — tán a György A. geográfájában, — mely a különböző nemzetiségű hadoncok vérmérsékletét valamely idegen tárgy elutalajdonításánál — élesen feltünteti. Német, magyar és tót származású katona volt egy kvártélyon Mikor távoztak a szállásról véglegezen, a német felsőhajtott; „csak azt sajnálom, hogy el nem hoztam azon kis órát, mely a subitón pe-tyegett.”

„E mögyök én érte”, válikozik a magyar azonnal. „Ale nye hajce, sak us ja mam tu”, veti oda a tót, (hagyjátok, hisz itt van a zsebemben.)

Mindamellert van bőjünk abban is, hogy mulasának, mert hiszen kibe dukálna inkább a bor, mint a földnek, aki védelmez-sere van hivatva annak a drága földnek, mely azt termi. Isszak is a versecit, meg a baranyait, meg akármilyen születésű szívvidámított. „A mi zsidónk”-nak fel is derült eddig homályos csillaga. Nehány hektoliterrel több siller szabadul meg pincéjéből s így képes lesz a rárótt tengerenyi fogyasztási adót megfizetni. Csak vigyázz a Jákob Istene az ő népére, nem engedje, hogy megcsúfoltassanak a gőjököt. Más egyéb lelkek vidulására szentelt helyeken is — Lol eddig a gazda egész nap zavartalanul fogdosta

HIRDETÉSEK.

Csókás Flórián

sziogyártó Zomborban, (Jakobcsics Mihály úr házában.)

Tisztelettel jelentem a n. é. közönségnek, hogy üzletemben mindennemű **lőszerszám, lovagló- és vadászszerszámok, lokefék, hajtó- és lovagló ostorok**, továbbá **mindenféle nyergek, kocsi-kefék** és igen finom **bőr-fénymáz** a legjutányosabb árak mellett kaphatók.

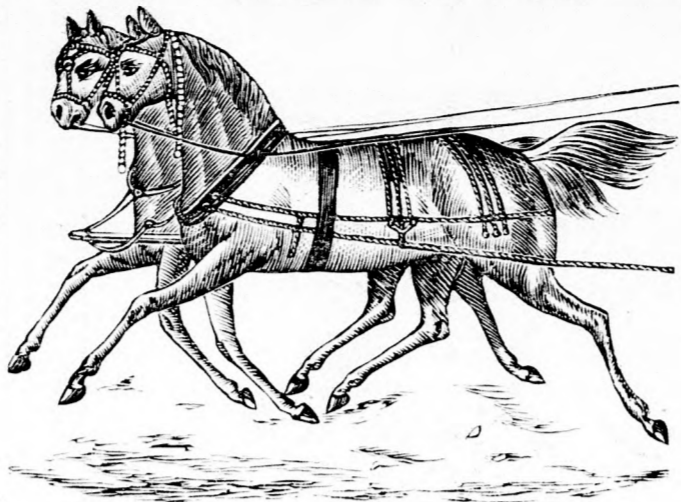
Ajánlatomul vagyok bátor felemlíteni, miszerint gyártmányaimból a következő nagyb. úri vevőknek volt szerencsém szolgálhatni:

Dr. Pálovits Simon, Falcione Gusztáv, Dr. Stojkovits Péter, Preszly János, Dr. Spitzer Mór, Gaál János, Ertl János, Vujevics Zakár, Gfeller Ernő stb. stb.

Műhelyemben minden sziogyártó munka igen olcsó árak mellett készíttetik, kérem tehát a n. é. közönséget engem b megrendeléseivel megbizni, miután azon leszek, hogy minden megbizásnak a legnagyobb pontossággal eleget tegyek.

Teljes tisztelettel

Csókás Flórián.

192. szám.
1882.

Árverési hirdetés.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori tekintetes kir. járásbírósa 1696. számú végzése által Klein Adám ns militiési lakos végrehajtó javára Tarr József, Kanyó András és Kaich Jakab ns militiési lakosok ellen 248 frt 30 kr. tőke, ennek 1879. évi május hó 14-ik napjától számítandó 6 % kamatai és eddig összesen 75 frt 75 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 610 frtra becsült 2 ló, 2 kócsi, 1 üsző, butor és ágyneműekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladotnak.

Mely árverésnek a 2795/1882. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Ns Militiás községhezánál leendő eszközzésére 1882. évi szeptember hó 29 ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. § a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. § ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zomborban, 1882-ik évi szeptember hó 19-én.

Oláh János,
kir. bírósági végrehajtó.

272 sz.
1882.

Árverési hirdetés.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori tekintetes kir. járásbírósa 260. számú végzése által a kernyajai árvtár végrehajtó javára Keller Mátyás és neje szül. Grästner Gertrud kernyajai lakosok ellen 202 frt 50 kr. tőke, ennek 1881. évi január hó 1-ső napjától számítandó 8 % kamatai és eddig összesen 55 frt 90 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 343 frtra becsült 3 ló, kócsi, 1 tehén, butor és ágyneműekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladotnak.

Mely árverésnek a 4086/1882. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Kernyajai községhezánál leendő eszközzésére 1882. évi szeptember hó 30 ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. § a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. § ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zomborban, 1882-ik évi szeptember 20 án.

Oláh János,
kir. bírósági végrehajtó.

2992. szám.
1882.

ÁRVERÉSI HIRDETÉS.

F. évi október 1-én fog, délelőtti 9 órakor a sztamási községi „szálloda“ nyilvános árverés útján és írásbeli ígérvények mellett három egymást következő évekre haszonbérbe kiadatni. — Az árverés megkezdése előtt a 10% bánatpénz letendő 1500 frt kiküldési ár után, ugyszinté az írásbeli ígérvényekhez a 10% bánatpénz hozzácsatolandó. — Az írásbeli ígérvények október 1-én reggeli 8 óráig az alulirt bíró kezéhez adandók át; később érkezettek figyelembe nem vétetnek. — Az évenkénti haszonbér, vállalkozó által évenként előre befizetendő a községi pénztárba és veszi kezdetét f. évi október hó 1-én. A haszonbér pontos befizetésének be nem tartása esetében, a község feljogosítva van a vállalkozó kárára a vendéglőt másnak tovább adni.

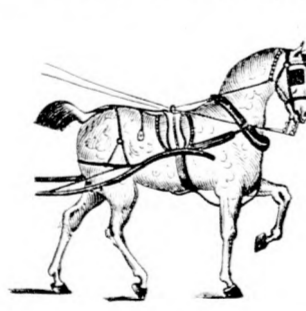
A vendéglő

áll: 10 vendégszobából, földszint egy nagy kávéház és étteremből, egy nagy — szegényebb sorsú utasok számára készült ét- és alvó- és hozzájáruló mellékszobából; — 1-ső emeleten: 1 nagy táncterem, úgy 4 szoba, egy konyhából; földszint: egy konyha, 2 éléskamra, egy 50 lóra való nagy istálló, — 3 padlás, — egy nagy és egy kis pince és felszer s egy jégveremből.

Ezen versenyárverésre a tisztelt vállalkozók ezenel meghivatnak.

Szttamás 1882. évi augusztus 25-én.

NIKOLITS JÁNOS. MANOJLOVITS LÁZÁR.
jegyző. 3-3 bíró.

KLAPKA JÁNOS

szi-, nyereggyártó, bőröndös | Riemer, Sattler und Taschner

BUDAPEST

VIII. külső stáció-utca 3. | VIII. aussere Stationsgasse 3.
a Józsefvárosi templom mellett. | nächst der Josefstädter Kirche.

Ajánlja a nagyérdemű közönségnek gazdagon felszerelt raktárából:
mindennemű lőszerszámaikat, lovagló-, uti- és vadászszerszámokat, ló-pokróc, ló- és kocsi-kefék, lovakarók, özbőrök, szivacsok, sarkantyúk, érc-zablák, szánszerszám-csengők, hajtó- s lovagló-ostorok minden nemeit, azonkívül a

legfinomabb bőrlakk

3-1 is kapható s általában minden a legjutányosabb áron.

Hirdetmény.

Zombor szab. kir. város tanácsa részéről ezennel közhírré tétetik; miszerint az összes csárdákban **italmérési jog** 1883-ik évi január 1-től kezdve. három évre, — f. é. október hó 6-án a városháza kis termében reggeli 9 órakor tartandó árverés útján bérbeadni fog.

Zombor, 1882. évi szeptember 22.

2-1. Vukicsevics Péter,
tanácsnok.

Egy jókarban levő új szerkezetű ZONGORA

eladó.
2-2.

Jankovics Milos,
lelkész.

3654. sz.

Árverési hirdetés.

Ezennel közhírré tétetik, miszerint a Deszpot-Szt-Iván község határában a kincstári uradalom birtokába jutott 748¹¹⁸³ hold föld 1882. évi október 1-től 6 évre leendő bérbeadása érdemében **f. évi október hó 10-én délelőtti 11 órakor** a hely színén nyilvános szóbeli árverés fog tartatni, melynek megkezdése előtt 10 % bánatpénzzel ellátott írásbeli ajánlatok is beadhatók.

Az 1-ső bértag 258¹⁴¹ h. és kiküldési ára év és holdanként 8 frt, a II ik bértag 490¹⁴² h. és kiküldési ára év és holdanként 5 frt.

Az árverési feltételek 1882. október 1-től kezdve a zombori m. kir. jószágigazgatóságnál betekintheők. Utó ajánlatok nem fogadtatnak el.
Zombor, 1882. szeptember 18.

Magy. kir. Jószágigazgatóság.

4264. és 4265. sz.
k. ü. 1882.

Árlejtés.

A zombori kir. ügyészség felügyelete alatt álló zombori kir. törvényszéki fogház s ideiglenes fogház s ideiglenes börtön, az apathini, hódásági és kulai kir. járásbírósa fogházak és a szántai rabmunkaházban elhelyezett rabok s foglyok 1883. évi élelmezésének biztosítására f. évi október hó 15-én d. e. 9 órakor a zombori kir. ügyészség hivatalos helyiségében zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött árlejtés fog tartatni.

Az árlejtés mindenek előtt a fennebb elősorolt letartóztatási helyek együttes — kellő eredmény el nem érése esetén egyenkénti — élelmezésének bérbe adására irányulandó.

Bánatpénz az összes fogházak együttes élelmezésének vállalkozásánál 775 frt, külön a zombori kir. törvényszéki fogház és ideiglenes börtönnél 500 frt, az apathini, hódásági és kulai kir. járásbírósa fogházaknál egyenként 25-25 frt, végül a szántai rabmunkaházánál 200 frt.

Az árlejtési feltételek a hivatalos órák alatt a zombori kir. ügyészségnél s fennebb megnevezett kir. járásbírósaoknál megtekintheők.

Felhivatnak a vállalkozni óhajtok, miszerint: szabályszerűen felszerelt, bélyegezett s bánatpénzzel ellátott zárt írásbeli ajánlataikat az árlejtési határidőig a zombori kir. ügyészségnek címezve nyújtják be, esetleg a szóbeli árlejtésnél személyesen vagy meghatalmazottjaik által jelenjenek meg.

Kelt Zomborban a kir. ügyészségnél 1882. évi szeptember hó 16 ik napján.

3-1.

Dobák Béla,
királyi ügyész.

Teljesen új fűszer-állványok vagy azok egyes részei, fiókokkal vagy azok nélkül, valamint egy **ti-zedes mérleg** is jutányos áron kaphatók. — Közelebbi értesítést ad **Sztanojevics Simen Zomborban.**

3-1

Nagy választékú raktár fűszeres, norinbergi és rövid-árúcikkekben.

Ajánlom a megyei gazdasági egyesület tavali kiállításán is kitüntetett

saját gyártmányú
ECETSZESZEMET

a t. gazdasszonyok figyelmébe.
Boltomban mutathatok két éves ugorkát és paprikát, mely ecetem kitünő minőségéről tanuskodik.

Háromszoros ecetszesznek literje 12 kr. Ebből egy liter kétannyi vízzel föleresztve, a legjobb tartós ecetet adja.

Ecetnek literje 5 kr.

ENGEL ADOLF,

az „Elefánt” szálló átellenében.

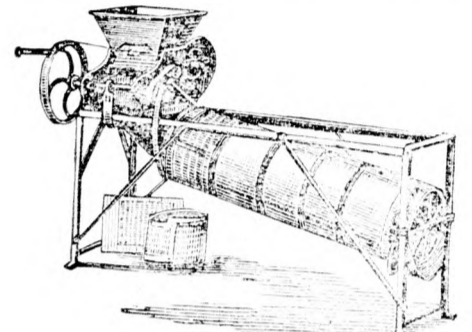
Nagy választék mindennemű kézi kosarakban, olcsó árak mellett.

Nagy választékú raktár fűszeres, norinbergi és rövid-árúcikkekben.

GUTJAHR és MÜLLER

első budapesti Trieur és rostalemez-gyár.

Ajánlják min-
allitáson kitunte-
kat, különösen
köny és konkoly
különféle gabna-

den gazdasági ki-
tett gyártmányai-
Trieuroket buk-
kiválasztására a
nemekből.

Egyedüli bizományi raktárt Zombor és környéke számára tartunk

RAICHL JÁNOS

vaskereskedőnél Zomborban.

kinél ezen Trieureink eredeti budapesti gyári áraink szerint kaphatók.

Budapesti gyári áraink a következők:

1. a. sz. Trieur szelelő nélkül 65 fnt, szelelővel 75 fnt.
1. sz. " " " 85 " " 95 "
2. sz. " " " 130 " " 150 "
3. sz. " " " 160 " " 180 "

Alulírottak a legjobb hírnévben, és a 40 év óta fenálló néhai

POPITS ISTVÁN

„fűszer- és gyarmatárú-kereskedését” Zomborban

átvettük. Iparkodásunk oda irányul, ezen üzlet nagybecsű hírnevét továbbra is fen-
tartani, a minek fenállása óta szakadatlanul örvendett, — ennek folytán azon kelle-
mes reménnyel kecsegtetjük magunkat, hogy az jövőre nézve is azon bizalomban
reszesülend, a melyben mai napig általánosan részesült.

Bátorkodunk azért dústartalmú áru-raktárunkat, mindennemű fűszer- és
gyarmatárúinkat, idei töltésű ásványvizeinket, bel- és külföldi borainkat
sat. lehetőleg olcsó árakon ajánlani.

Kiváló tisztelettel

HRABOVSKY és SZTRILICH.

Árverési hírdőlmény.

A kulai kir. járásbírósg mint telekkönyvi ható-
ság részöl közhírré tétetik, hogy Pál Sámuel és Soos
Albert feketehegyi lakosoknak — Bördő István feke-
tehegyi lakos elleni 466 fnt tőke és járuléka követe-
lésének kielégítése végett a zombori kir. törvényszék
és a kulai kir. járásbírósg mint tkvi hatóság terüle-
tén levő Feketehegy községi 1152. sz. tjkben foglalt
Bördő István nevén álló A. I. a. 566. hr. sz. 615. ö.
i. sz. ház 400 fnt kikiáltási becsár mellett 1882. évi
november hó 20. napján délelőtti 10 órakor Fekete-
hegy községhezánál megtartandó nyilvános végrehaj-
tási árverésen — szükség esetén a becsáron alul is el-
adatni fog.
A vevők által leteendő bánatpénz a 400 fnt becs-
árnak 10 % a.
Az árverési feltételek ezen kir. járásbírósg mint
tkvi hatóságnál ugy az illető községi előljárásgnál
megtekinthetők.
Kelt Kulán, a kir. járásbírósg mint telekkönyvi
hatóságnál 1882. évi augusztus hó 25. napján.

Sztojkovits György,
kir. aljbíró.

Fernbach Antal földbirtokos,
zombori birtokára 3-3
egy éves kertészt
keres. Értekezhetni a birtokossal.

ININCS TÖBBÉ BUZAÜSZÖG!

Radikális pácolási mód a buzaüszög ellen,
díjjal kitüntetve és ajánlva számos egye-
sülettől és kiváló gazdáktól.
Megrendelhető az osztrák magyar monar-
chiában lévő összes raktárámban
1 csomag 200 liter magra 30 kr,
1 " " " " " 100 " " " 15 kr.
Felvilágosítást nyujt ingyen és bérmentve
DUPUY M. vegyészmű laboratoriuma
Bécs. VI. Windmühlgasse 35.
RAKTÁR ZOMBORBAN.
**Falcioné G. Joannovits Sz. és Hra-
bovsky és Sztrilich** főüzkereskedésükben.

Zomborban Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomdájából.

Bika eladás.

Ezennel közhírré teszem, hogy
felső-roglaticai birtokomon **O-Mo-
rovica** mellett, folyó évi október
elsején, kilenc órakor reggel, hat
két-, s hat három éves magyar
mezőhegyesi faj bikákat árverés ut-
ján egyenkint eladni fogok; mire
a tisztelt vevők meghivatnak.

Felső Roglatica, 1882. szeptember 6.

Fernbach Bálint.

Alulírott azon oknál fogva, mert raktáromat
jövőre tetemesen megnagyobbítottam, a

jelen nyári évadra szóló

nagyválasztékú férfi-dívatalkketek, nevezetesen: sa-
ját készítésű fehér és színes férfi ingeket, lábra-
valót, harisnyákat, zsebkendőket, legújabb dí-
vatu nyakkendőket, nap- és esernyőket, sá-
botokat, illatszereket, por- és esőköpenyeket,
utazótakarókat és plaideket stb.

meglehetően olcsó áron végeladom.

Bátor vagyok tisztelettel kijelenteni, hogy ezen el-
árúsítás nem a szokásos névszerű végeladás, — mely
közönséges reklám nál nem egyéb, — ellenkezőleg alkalma
nyílik a nagyérdemű közönségnek, az árak tényleges
leszállításáról meggyőződni.

Vidékre: ingkellmentákkal bérmentve szolgál-
lok és megrendelések pontosan eszközölköttek.

KARIKÁS LAJOS,

fehértanú- és férfi-dívatárú-üzlete
Budapestben, V., Dorottya-utca 3. szám.

**MATTONI-FÉLE
GIESSHÜBLER**

legtisztább égvényes
SAVANYU-KÚT
legjobb Asztali-és üdítő ital,
kitünő hatásának bizonyult köhögésnél, gége bajknál,
gyomor-és hólyag hurtnál.
ÉDECSEK (az emésztés elősegítésére).
Mattoni Henrik, Karlsbadban (Csehország).

Csak az a valódi, melynek cím'érjje
és áruszólára a mellette felirattal meg-
egyező, azért különös figyelemre méltá-
tandó.
40-29

SOHR SÁNDOR

budapesti női-szabó
Zomborban, Zrínyi-utca. Sztanojev aszta-
loe-féle házban.
Ajánlja magát a n. é. közönségnek a legszebb és leg-
2-2
díszesebb mindennemű

női ruhák elkészítésére
a legújabb divat szerint és a legolcsóbb árak mellett.

Valódi

ORVOSI MALAGA-SECT

A klosterneuburgi osztr. kir. borkisérleti állomás vegy-
elemzése szerint
kitünő jó, valódi malaga,
mint kitünő erősítő-szer elerőtlenedett be-
tegek, üdülők, gyermekek stb. szá-
mára, a vérszegénység és gyomor-
gyengeség ellen leglátványos hatású. 1/2 és
1/2 eredeti palackokban s törvényesen be-
jegyzett védjegy alatt a

VINADOR SPANYOL BORKERESKEDÉSNEK
BÉCS HAMBURG
fr. 2.50 és fr. 1.30 eredeti árak mellett 6-2
Kapható: Sauerborn Károly gyógyszerüzletében Zomborban.

Tartósságánál és élesztőerejénél
fogva felülmúlhatlan, minden világiál-
lításon kitüntetett Ottakringi
Kufner-féle

SAJTÓÉLESZTŐ

75 krajcárjával kilogrammonként alól-
jegyzettnél kapható.
Vidéki megrendelések utánvét mel-
lett eszközölköttek.
Zombor, 1882. szeptember hóban.

Jónász S.

kevessé s
adófelügye
Nem
hogy az i
lanság: re
felelni ké
különösen
bizonyos
iskola fele
óramenny
ták ki, lo
taníttassa
sokkal és
rölgos ur
Az 18
tott. Jólle
azon osza
így is sok
lák ugy b
résztint ne
got, mely
viselje.
Nagy
is nagy a
dőire néz
táskórral
tanítókat
ták tőlük,
az állam k
celjaik ker
nálni; vo
tetével az
nem gond
ember, s t
hogy az is
átalakítás
tanfelügye
dig szemlé
észre, hog
előző nem
Es en
állapotot a
mény és a
tak volna
latlanul ho
ról azonban
ban — fog
ítéletet ho
megkíván
vele, az a
ítélet, de a
gondolat b
dig egy ké
leten, mely
igazságosa
Legna
az első tar
vezettek
mindig sok
lenni. Ezen
tett tanfel
tanfelügye
Egysz
Sok kir. ta
felügyelőne
tanfelügye
javából vo
következté
radt, tanfel
Derék